

Jaarverslag 2021-2022

Inhoudsopgave

Woord vooraf	2
Inleiding jaarverslag Stichting PAS	3
Vroegsignalering & Educatie	6
Educatief partnerschap met ouders	14
Logopedie	16
Intermediairs OWRS (Onderwijs aan Woonwagen-, Roma- en Sintikinderen)	19
Intermediairs SCW (Schoolcontactwerk)	24
Nieuwkomers	27
Zomerschool	33
Doorgaande lijn PO-VO	38
Monitoring en evaluatie	39
Organisatie	42

Woord vooraf

Arnhem staat in de top 10! In de top 10 van kansarmste gemeenten van Nederland. Geen lijst waar je graag in voor wil komen. Arnhem staat op de 9de plaats.

Arnhem heeft mogelijkheden om uit deze lijst te komen, we moeten alleen nog beter met elkaar in verbinding komen. Samenwerken in samenhang, zo vroeg mogelijk beginnen en zoveel mogelijk ontschotten.

Stichting PAS zet zich in voor het grote Arnhemse vraagstuk op het gebied van kansengelijkheid en inclusie. Wij werken vanuit bewezen interventies; samen met voorschou, onderwijs, partners in de stad, politiek en stakeholders.

We brengen in beeld wat bereik, kwaliteit en opbrengsten zijn van de verschillende interventies.

Monitoren is belangrijk, zodat je weet wat werkt.

Stichting PAS wil met haar koers, integrale aanpak en expertise het verschil maken in Arnhem. We doen dat graag in samenwerking met belangrijke partners in de stad, waarbij we aandacht hebben en vragen voor de samenhang met de verschillende grote onderliggende vraagstukken. We willen in die andere top 10 komen, in de top 10 van kansrijkste gemeenten.

In ons jaarverslag delen wij met u waar en hoe wij als Stichting PAS in Arnhem het verschil maken; waar we trots op zijn!

Annelies Wiggers, directeur Stichting PAS

'Ieder kind verdient een mooie toekomst, een rijke ontwikkelcarrière helpt daarbij. Voor sommige kinderen is dat niet vanzelfsprekend. Juist voor die kinderen willen we het perspectief vergroten. Wij zetten ons in voor kansengelijkheid voor kinderen van 0-14+, werken vanuit bewezen interventies en geloven in de kracht van samenwerken.'

Inleiding jaarverslag Stichting PAS

Een groot deel van de werkzaamheden van Stichting PAS bestaat uit het uitvoering geven aan het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) op rijks- en gemeentelijk niveau. Het voor- en vroegschoolse educatie-beleid (VVE-beleid) maakt onderdeel uit van dit OAB. De inkomsten van Stichting PAS bestaan voor het grootste deel uit OAB-middelen die de gemeente Arnhem geormerkt krijgt van het Rijk. Inzet en uitvoering van het OAB in Arnhem is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, schoolbesturen PO en kinderopvanginstellingen. Stichting PAS heeft de taak om dit OAB in Arnhem vorm te geven, te coördineren en uit te voeren. Stichting PAS heeft deze opdracht uitgewerkt in twee programma's:

- 0-6 Vroegsignalering & Educatie
- 4-14+ Doorontwikkeling & Vergroten Perspectief

Binnen de programma's zijn thema's uitgewerkt waarbij we expertise en inhoud aan elkaar verbinden. Hierdoor kunnen we beter bijdragen aan de vragen in de stad.

	Programmalijn 0-6 Vroegsignalering & Educatie	Programmalijn 4-14+ Doorontwikkelen & Vergroten perspectief	
Bereik doelgroepkinderen hoger Meer kinderen een passend aanbod op de VVE-locatie Hogere opbrengsten door hogere kwaliteit van VVE	Vroegsignalering		Kwaliteit van onderwijs aan de doelgroep vergroten Meer leerlingen op een passend niveau PO en VO Leerlingen hebben grotere kennis van de wereld
	Taalstimulering		
	Onderwijs aan Woonwagen-, Roma-, en Sintikinderen (OWRS)	Intermediairs: Schoolcontactwerk (SCW)	
		Nieuwkomers	
		OAB-plannen	
	Educatief partnerschap		
	Professionalisering		
	Verlengde leertijd: VVE zomerschool	zomerscholen - weekendscholen	
	Doorgaande lijn		
	Monitoring en Evaluatie		

Nieuwkomers - Oekraïense school

Een van de grote vraagstukken betreft de nieuwkomers en neveninstroom. In mei 2022 is in Arnhem de Oekraïense school gestart om voor de grote toestroom van Oekraïense kinderen onderwijs te verzorgen (zowel PO als VO). Een mooi staaltje van krachtenbundeling, hard werken en niet opgeven heeft dat mogelijk gemaakt.

Vanuit Stichting PAS zetten we naast reguliere nieuwkomers-vragen extra in op coaching in het tweede jaar (regulier onderwijs na de taalklas). Hierbij worden zowel leerlingen als leerkrachten begeleid. Een krachtige combinatie van praktische en duurzame interventies.

Professionalisering VVE

In 2022 is een start gemaakt met het herijken van de professionaliseringsaanbod VVE, om zodoende meer en beter aan te sluiten op de vraag en behoefte vanuit het werkveld en in te spelen op actuele ontwikkeling. We willen komen tot een toekomstgericht, kwalitatief hoogwaardig professionaliseringsprogramma waarbij een leven lang leren en samen leren belangrijke uitgangspunten zijn.

PAS|CLC

Stichting PAS en Stichting CLC Arnhem PO werken steeds meer samen: twee stichtingen, één verhaal.

Het CLC kent 4 programma's:

- Samen opleiden
- Kunst Cultuur & Maakonderwijs
- Leren & lesgeven met ICT
- Bewegen, gezondheid & sport

Bij deze programma's wordt een verbinding gemaakt met de programma's van Stichting PAS rondom kansengelijkheid; het gaat immers vaak over dezelfde leerlingen. De programmamanagers van Stichting PAS en CLC hanteren dezelfde werkwijze en werken met een zogenaamd doelen- inspanningen-netwerk (DIN), waardoor inhouden op elkaar worden afgestemd kunnen worden.

Werkplaats Onderwijskansen Arnhem Nijmegen

Stichting PAS is samen met Expertisecentrum Nederlands, Radboud Universiteit, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en schoolbesturen Delta Scholengroep, Flores Onderwijs en Conexus, één van de consortiumpartners in de Werkplaats Onderwijskansen Arnhem Nijmegen (WOAN).

Hierbij worden leerkrachten van 13 scholen (gestart met 11) gedurende 3 jaar ondersteund in het doen van praktijkgericht onderzoek. De volgende thema's staan hierin centraal, waarbij taal- en leesvaardigheid de focus vormen:

- Bewerkstelligen dat leerkrachten reële verwachtingen hebben.
- Vergroten van de ouderbetrokkenheid.
- Inzetten op effectieve instructie.

Het doel van de werkplaats is, naast het vergroten van kansengelijkheid in het primair onderwijs, de versterking van de onderzoekende houding en professionaliteit van schoolteams. En we onderzoeken hoe interventies die bewezen effectief zijn, succesvol kunnen worden aangepast aan de vragen van de scholen en de doelstellingen die zij hebben ten aanzien van de interventie.

Door de coronapandemie heeft de Werkplaats enige vertraging opgelopen. Hiervoor is verlenging met een half jaar aangevraagd en verleend. In 2023 zal de werkplaats worden afgerond en zullen de resultaten worden gedeeld.

Vroegsignalering & Educatie

Jong geleerd beter gedaan

Het doel van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen, met als resultaat een aanzienlijke vergroting van kansen aan het begin van de schoolloopbaan. Een goede start voor ieder kind. Voor het programma Vroegsignalering en Educatie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. bereik van doelgroepkinderen vergroten.
2. meer kinderen een passend aanbod op de VVE-locatie.
3. hogere opbrengsten door hogere kwaliteit van VVE.

Bereik van doelgroepkinderen hoger

Om taal/ontwikkelingsachterstanden vroeg op te sporen en tegen te gaan, is het op de eerste plaats van groot belang dat de kinderen gezien worden en naar een opvangvoorziening gaan waar deskundige begeleiding in het bevorderen van ontwikkelingskansen geboden kan worden. De Gemeente Arnhem heeft daartoe het ontwikkelrecht voor peuters van 2-4 jaar vastgesteld. Doelgroepkinderen in Arnhem zijn kinderen van 2 tot 6 jaar met een VVE-indicatie. Het consultatiebureau geeft de indicatie op grond van een aantal criteria in de sociaal-economische achtergrond (de thuissituatie) van het kind, waarvan bekend is dat deze optimale ontwikkelings/onderwijskansen belemmeren.

De logopedisten van Stichting PAS ondersteunen de consultatiebureaus bij het vaststellen van de taalontwikkelingsachterstanden en ondersteunen de pedagogisch medewerkers op de locaties bij het signaleren en aanpakken van taalontwikkelingsachterstanden.

Programma: 0-6 jaar

De strategische en operationele doelstellingen van het programma 0-6 zijn nog actueel:

1. Het bereik doelgroepkinderen 0-6 is hoger:
 - 95% bezoekt een VVE-locatie.
 - De doelgroep is bekend in de vroegschool.
 - De deelname van 2-jarigen neemt toe.
2. Meer kinderen 0-6 een passend aanbod op de VVE-locaties:
 - 95% van de kinderen blijft tot 4 jaar.
 - Voor alle kinderen een 100% plan en passende ondersteuning.
3. Hogere opbrengsten door hogere kwaliteit van VVE:
 - Audits locaties (ruim) voldoende.
 - Ouders nemen deel aan ondersteuning.
 - Zomeraanbod VE structureel met extra impuls voor taal en ouders.
 - VVE-aanpak in plan OAB-scholen.

1. Bereik

Bereik: 95% van de doelgroepkinderen op een vve locatie

De ambitie is geformuleerd om 95% van de doelgroepeuters in Arnhem naar een voorschoolse voorziening te laten gaan. Het bereik wordt per kwartaal gemonitord en gedeeld en intern en extern besproken met gemeente, kinderopvangpartners en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De gegevens worden jaarlijks weergegeven in de Arnhemse Monitor Kansengelijkheid. Deze verschijnt in december 2022.

We hebben bijgedragen aan het up-to-date maken van de informatie over peuteropvang in Arnhem. Op de website van de gemeente Arnhem staat alle belangrijke informatie inclusief [een filmpje](#). De folder is vernieuwd.

De wijze van VVE-indicatie blijkt per consultatiebureau en ook per jeugdverpleegkundige te verschillen. Om meer eenduidigheid in de VVE-indicatie te realiseren, organiseerden we samen met gemeente, kinderopvang en JGZ een bijeenkomst 'Samenwerken aan ontwikkelingskansen voor kinderen' voor jeugdartsen en -verpleegkundigen van VGGM. De samenwerking en doorverwijzing naar VVE was onderwerp van gesprek. Om die te verbeteren, is er een praatplaat gemaakt waar het proces dat het jonge kind/gezin kan doorlopen duidelijk wordt. Daarnaast werd er aandacht gevraagd voor meertaligheid en ouderbetrokkenheid. Naar aanleiding van deze bijeenkomst is er onder leiding van Stichting PAS een werkgroep gestart met vertegenwoordigers uit de kinderopvang, de gemeente, en de JGZ om de samenwerking te versterken en het bereik te vergroten.

In veel OAB-plannen van de scholen wordt vermeld dat een aantal kinderen geen voorschoolse opvang heeft gehad. De komende periode zullen we daar op inzoomen met behulp van de gegevens uit de monitor Kansengelijkheid.

2. Passend aanbod

Passend aanbod:
voor 100% van de ve-en zorgkinderen is een plan en passende ondersteuning

Samen met de kinderopvangorganisaties en Gemeente Arnhem is gewerkt aan het stedelijk beleid Kansengelijkheid en Inclusie, met de missie bestaande uit twee kerndoelstellingen: professionaliteit binnen de kinderopvang en samenwerking met netwerkpartners rondom het jonge kind.

Met de coaches Passende Kinderopvang en de logopedisten hebben we afspraken gemaakt over onderlinge samenwerking en afstemming en de verschillende rollen (coach, logopedist, pedagogisch medewerker, manager).

We hebben de gegevens uit de monitor over Passende Kinderopvang bekeken, de werkwijze besproken met de gemeente en de gegevensverzameling- en verwerking aangepast.

De coaches zijn gestart met een training Edumaps en het coachen van pedagogisch medewerkers op observeren en registreren en gebruik van deze informatie voor de begeleidingsplannen.

Er is een vernieuwd protocol Observeren en registreren in de kinderopvang.

In een stedelijke werkgroep onder leiding van Stichting PAS hebben we het zomeraanbod voorschoolse educatie: 'Zomerpret' voor kinderen en ouders georganiseerd.

Middels dit zomeraanbod voorschoolse educatie dragen we zorg voor meer continuïteit in de taalstimulering voor kinderen met een (risico op) taal-/ontwikkelingsachterstand. Kinderen maken hiervan zoveel mogelijk gebruik op hun eigen kinderopvanglocatie en met voor hen bekende pedagogisch medewerkers. Tijdens Zomerpret werken we binnen de gehele stad met een vooraf vastgesteld thema en nemen ouders deel aan ouderworkshops op locatie.

3. Kwaliteit

Kwaliteit van opvang en onderwijs staat met de kwaliteit en professionaliteit van de professional: de pedagogisch medewerker en de leerkracht. Professionalisering is belangrijk voor deze kwaliteit. Stichting PAS organiseert diverse activiteiten hiervoor. Zie hiervoor het hoofdstuk Professionalisering.

Werken met jonge kinderen betekent samenwerken met hun ouders. Voor meer informatie hierover zie het hoofdstuk Educatief Partnerschap met Ouders in het jaarverslag.

In samenwerking met Rozet is er een kwaliteitsimpuls gegeven aan de Nationale Voorleesdagen.

In samenwerking met het programma Leren met ICT (CLC Arnhem PO) en Boekstart (Rozet) zetten we in op het stimuleren van het gebruik van de All in one-tablets voor het gebruiken van digitale prentenboeken.

Voor leerkrachten groep 1/2 hebben we in het iXperium een bijeenkomst georganiseerd rondom de ICT-leskisten, inzet van digitale leermiddelen en computational thinking.

De OAB-plannen van de scholen zijn geanalyseerd en beoordeeld op onder meer effectieve interventies. Driehoeksgesprekken met de kwaliteitszorgmedewerkers van de schoolbesturen hebben plaatsgevonden,

Samenwerking met ROC RijnIJssel is verstevigd in het kader van goed toegeruste pedagogisch medewerkers op de VVE-groepen. Het ROC RijnIJssel biedt de basis van VVE aan in hun curriculum.

Om aan te sluiten bij de Arnhemse kwaliteit van VVE, werken we samen om de inhoud (van het RijnIJssel betreft VVE en van het professionaliseringsaanbod VVE in Arnhem) op elkaar af te stemmen.

Zo worden de studenten opgeleid als startbekwame pedagogisch medewerkers in VVE en kunnen zij direct na de opleiding aan het werk op een VVE-groep. Stichting PAS ontwikkelt (samen met andere netwerkpartners) een coachingstraject, om deze startende pedagogisch medewerkers te begeleiden als ze hun loopbaan starten als pedagogisch medewerker op een VVE-groep in Arnhem. Zo ontstaat er een doorgaande lijn.

Bij de kinderopvang signaleren de logopedisten en coaches Passende Kinderopvang een toenemende werkdruk bij de pedagogisch medewerkers, door het tekort aan personeel en invallers.

In het naschools aanbod organiseert Stichting PAS in samenwerking met Rozet en de OAB-scholen een Taalspelgroep voor de oudste kleuters. In deze taalspelgroepen staat plezier in taal en taal op een andere manier beleven voorop.

Professionalisering

Belangrijke factor voor de kwaliteit van uitvoering is de kwaliteit van de VVE-professional. Stichting PAS biedt een voortdurend programma met betrekking tot professionalisering, want de vaardigheden van de pedagogisch medewerker en de leerkracht doen ertoe. Belangrijk is om te investeren in datgene waarvan het effect is aangetoond, zoals woordenschatuitbreiding, taal- en interactie stimulatie, samenwerking met ouders, oog hebben voor meertaligheid, bewust handelen/opbrengstgericht werken, hoge verwachtingen en een goede doorgaande lijn, zowel van consultatiebureau naar de kinderopvang als van kinderopvang naar de basisschool. In het gehele professionaliseringsaanbod zijn kansengelijkheid en inclusie het uitgangspunt. Stichting PAS heeft diverse trainingen georganiseerd voor deze professionals.

De trainingen hebben dit jaar weer vooral fysiek plaatsgevonden. We hebben tientallen certificaten mogen uitreiken.

Een overzicht van het aanbod in 2021-2022:

- **Introductietraining VVE Arnhem voor invalkrachten**
Een training voor invalkrachten op voorschoolse locaties die geen VVE-opleiding hebben.
- **VVE Actief Betrokken Basis voor pedagogisch medewerkers**
Actief Betrokken is een basistraining gericht op het professionaliseren en certificeren van pedagogisch medewerkers en leerkrachten groep 1/2 in het kader van voor- en voerschoolse educatie (VVE).
- **Actief Betrokken PO**
Actief Betrokken PO is een basistraining voor leerkrachten groep 1/2, in het kader van Voor- en Voerschoolse Educatie (VVE). De voerschoolse locaties werken ook volgens Actief Betrokken. Zo ontstaat er met deze training een doorgaande lijn van peuter naar kleuter.
- **Actief Betrokken PO verdieping**
Maattraject naar aanleiding van de basistraining. Vanuit een visievorming verdiepen op thema's die op de locatie van belang zijn.
- **OVM/Edumaps training voor coaches Passende Kinderopvang**
Een training voor de coaches Passende Kinderopvang, zodat zij de pedagogisch medewerkers kunnen ondersteunen in het werken met het kindvolgsysteem, zodoende kunnen zij de inhoud en doorgaande lijn mede borgen.
- **Trainingen Met Woorden in de Weer / Logo 3000 en Invoering Logo Schooltaal**
LOGO 3000 is een slimme en goed onderbouwde aanpak voor de ondersteuning van kinderen in de belangrijkste fase van hun taalontwikkeling. In de trainingen leren de professionals hoe ze hun aandacht richten op een goed functioneel taalaanbod, waarbij de woorden glashelder en spelenderwijs aan de orde komen.
- **Maattrajecten**
Doorgaande lijn, observeren en aanbod plannen, spelen in hoeken en meertaligheid.
- **KIJK!-training**
In samenwerking met Partou Kinderopvang.

Een aantal quotes uit de evaluaties:

Algemeen:

'Ik vond de training erg fijn en een grote meerwaarde. Voor mij voelde het werk in de kinderopvang veelal als je 'dagje draaien' en door de training heb ik het idee gekregen dat er bij het team waarin ik toen werkte meer inhoud aan het werk is gegeven en het betekenisvolle werd voor mij.'

Wat is het belangrijkste wat je hebt geleerd in deze training?:

'Het anders leren kijken naar verschillende ontwikkelingsdomeinen.'

'De SLO doelen, executieve vaardigheden en de breinprincipes.'

'Verdieping VVE, aanpassing speelleeromgeving, betere groepsorganisatie.'

'Bewust handelen, voorbereiding, reflecteren, voorwaarden VVE, rol leidster.'

'Bewustwording van hoe beter aan te sluiten bij de ontwikkeling van de kinderen, en deze te stimuleren dmv oa het inrichten van de omgeving, het aanbieden van spelmateriaal en door de begeleiding af te stemmen.'

'Breinprincipes, 3 V's, Leren = Spelen en Spelen is een vak, pre-teaching, interactief voorlezen'

'Dat spel en spelen heel belangrijk zijn voor de taalontwikkeling van jonge kinderen.'

'Themavoorbereiding, gebruik slo doelen, registreren van observaties.'

Wat sprak je het meest aan in deze training?:

'De verdieping ingaan.'

'De SLO doelen, executieve vaardigheden en de breinprincipes.'

'De training werd op een prettige manier gegeven (zelfs online i.v.m. de coronapandemie).'

'Veel theoretische kennis in praktijk brengen en hiervan bewust worden.'

'Voldoende tijd en ruimte om in te zoomen op onze werkwijze en hoe deze te optimaliseren. Makkelijk toepasbaar in de praktijk.'

'Oh zoveel, maar vooral dat de lessen die we kregen konden vertalen naar de praktijk.' 'Het is echt kijken naar welke peuters je hebt en hoe je groep is.'

'Dat spel gelukkig zo belangrijk wordt gevonden!'

'De vele voorbeelden: geïnspireerd worden.'

'Alles!'

Herijking professionaliseringsaanbod

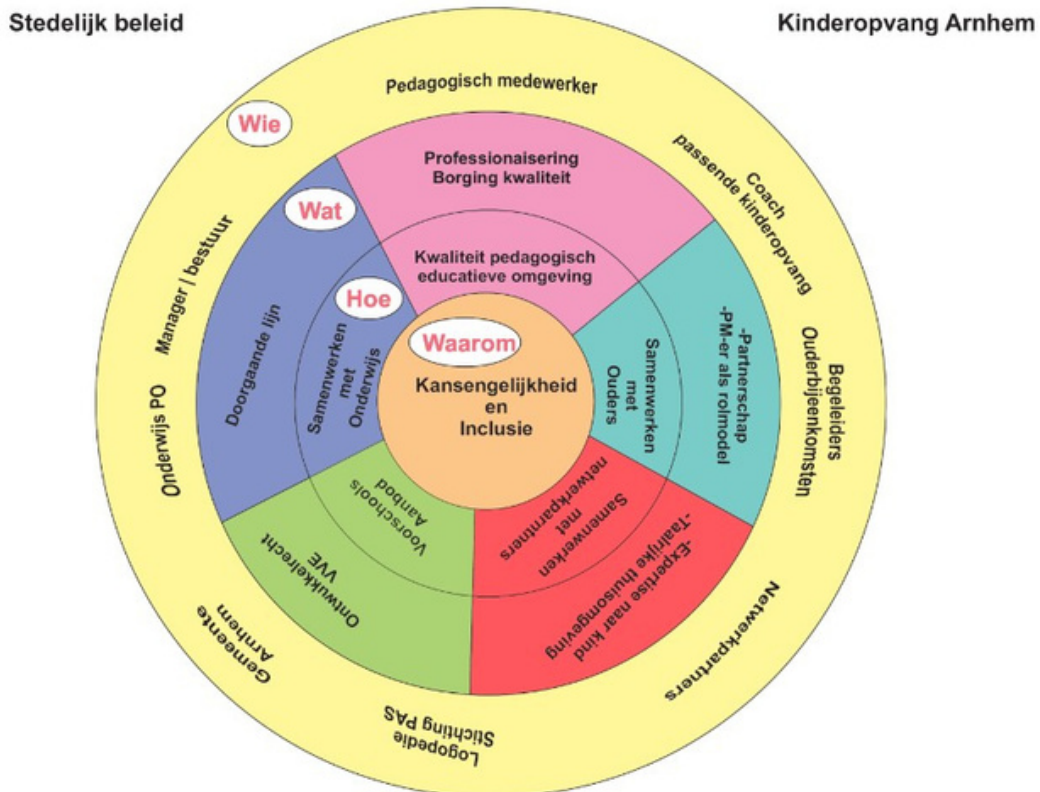
Er is een start gemaakt met het project Professionaliseren & ontwikkelen. Het doel is te komen tot een professionaliseringsprogramma waarbij:

- Een basisaanbod VVE wordt gegeneerd dat aansluit bij de gevraagde basiskwaliteit (auditkader Arnhem) In dit basisaanbod houden we rekening met verschillende typen medewerkers: wel of niet VVE-geschoold, beginners, ervaren medewerkers. Ook nemen we in het basisaanbod op op welke wijze opfris- en/of hercertificering plaatsvindt. Van startbekwaam naar vakbekwaam.
- Het aanbod duurzaam, integraal, continu en flexibel is:
 - duurzaam en continu wil zeggen dat eenmaal een certificaat behaald niet voldoende is om een VVE-erkenning te behouden, maar dat leren en ontwikkelen in educatie en zorg standaard is ingebed.
 - integraal wil zeggen: voor iedereen in de organisatie die bijdraagt aan de uitvoering, dus niet alleen pedagogisch medewerkers, maar ook managers, coaches en anderen betrokken bij kwaliteit en borging van de aanpak. Gezamenlijkheid, samen leren en ontwikkelen, zowel binnen de organisatie als in de stad.
 - flexibel wil zeggen dat het aanbod mee kan bewegen op de vraag en behoeften uit het werkveld.
- De invulling en eigenaarschap van het aanbod is stevig belegd bij Stichting PAS.
- Er gebruik wordt gemaakt van de expertise van de Arnhemse samenwerkingspartners.
- Er een helder aanbod is, gericht op professionalisering op VVE in de onderbouw, aansluitend op de voorschoolse aanpak en bij de onderwijsontwikkeling/aanpak gelijke kansen onderwijs, onderwijsachterstanden binnen de school. De verandering die we willen bereiken, is een professionaliseringsprogramma van aanbod- naar vraaggericht en een verschuiving van formeel leren naar leren van en met elkaar, waarbij we professionaliteit en professionaliseren als grondhouding zien.

Toekomstige ontwikkelingen

- Bijdragen aan implementatie en kwaliteit van uitvoering stedelijk beleid Kansengelijkheid en Inclusie:
Alle kinderen in Arnhem kunnen binnen de kinderopvang in hun eigen leefomgeving de professionele ondersteuning en begeleiding krijgen die zij nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen, in intensieve samenwerking met ouders en in doorgaande lijn met het onderwijs.

- In de komende beleidsperiode richten we ons op 5 thema's:
 1. Voorschools aanbod
 2. Kwaliteit van de pedagogisch- educatieve omgeving
 3. Samenwerking met ouders
 4. Samenwerking met netwerkpartners
 5. Samenwerking met het onderwijs

- Ontwikkeling en implementatie herijking professionaliseringsprogramma.
- Focus op doorgaande lijn voorschoolse educatie en PO stroom naar SO terugdringen, samenwerking met (programmamanager) Passend Wijs en S(B)O wordt versterkt.

Educatief partnerschap met ouders

We zijn ervan overtuigd dat we pas echt aan kansen van kinderen kunnen werken als we samenwerken met ouders. De kinderen zijn immers het grootste deel van de tijd thuis bij hun ouders.

Investeren in de samenwerking met ouders en in een taalrijke omgeving thuis levert veel op voor kansen voor kinderen.

Met het netwerk Samen voor Taal in Arnhem werken we aan een taalrijke thuisomgeving.

Samen voor Taal in Arnhem

In 2018 is Stichting PAS samen met partners zoals gemeente Arnhem en Rozet aan de slag gegaan om beter samen te werken aan een taalrijke thuisomgeving voor alle kinderen. De relevante partners (verbeeld in de praatplaat) hebben zich eraan gecommitteerd om te doen wat nodig is om kinderen in Arnhem te versterken in taal. Dit in samenwerking met de ouders van de kinderen. De partners hebben in 2020 hun definitieve ja-woord gegeven om een bijdrage te leveren aan 'Samen voor Taal in Arnhem'.

In 2021 is het netwerk 'Samen voor Taal in Arnhem' verder geconcretiseerd. Het netwerk heeft drie doelstellingen:

- Elke organisatie werkt binnen de eigen organisatie aan versterking van samenwerking met ouders.
- Elke organisatie verbetert de samenwerking met andere organisaties op de praatplaat om de taalomgeving van kinderen thuis te versterken.
- Stedelijke implementatie van de aanpak 'Thuis in Taal' van Martine van der Pluijm, waarin medewerkers leren stapsgewijs een wederkerige relatie met ouders op te bouwen en de samenwerking vorm te geven ter ondersteuning van de taalontwikkeling van het kind.

Deze activiteiten maken ook deel uit van de stedelijke aanpak van laaggeletterdheid (onderdeel gezinsaanpak in 'Een vaardig Arnhem').

In 2022 heeft het netwerk een eigen logo gekregen dat de doelstellingen van Samen voor Taal in Arnhem verbeeldt. De kleuren symboliseren de 7 stappen van Thuis in Taal en ook de verschillende organisaties die samenwerken. De spreekballonnetjes staan voor het gesprek tussen organisaties en ouders en ook tussen organisaties onderling. De dikker wordende letters staan voor de groei die bereikt wordt met behulp van taal.

In 2021-2022 hadden we nog veel last van de (gevolgen van) de coronapandemie. We hebben wel aan onze doelstellingen kunnen werken, maar dit kwam minder uit de verf dan beoogd.

a. De Samen voor Taalorganisaties hebben ieder afzonderlijk zo goed mogelijk vorm gegeven aan het samenwerken met ouders aan een taalrijke thuisomgeving. Dit was voor veel organisaties moeilijk, omdat ouders veelal op afstand bleven of op afstand gehouden werden.

Al jaren ondersteunt Stichting PAS peuteropvang en scholen bij het uitvoeren van een ouderarrangement. Ook in 2021-2022 hebben de locaties een wekelijkse oudercursus en/of een maandelijkse ouder-kindworkshop verzorgd met ondersteuning vanuit Stichting PAS.

b. De doelstelling om te komen tot een betere samenwerking tussen organisaties is in het schooljaar 2021-2022 niet goed tot uiting gekomen. De betrokken organisaties hadden veel last van (de gevolgen van) de coronapandemie en ook van personeelstekorten. Dit maakten dat de organisaties veelal intern gericht waren.

Samen voor Taal organiseert elk jaar een conferentie over de preventieve gezinsaanpak in samenwerking met het netwerk 100% geletterd. De conferentie had in 2021 een hybride vorm. Het eerste deel was online en het tweede deel vond plaats op diverse plekken in Presikhaaf. Het thema was: #Help het kind, bepaal samen de koers (stap 2 van de aanpak Thuis in Taal).

c. In september 2021 is de pilot Thuis in Taal voor de peuteropvang gestart. Doel van de pilot was een antwoord te vinden op de volgende vragen:

- Welke onderdelen van de Thuis in Taalaanpak zijn in Arnhem al geborgd en welke verdienen extra aandacht?
- Welke aspecten uit de Arnhemse VVE-aanpak hebben verband met Thuis in Taal en moeten ook expliciet aan de orde komen?
- Welke rol speelt de coach Passende Kinderopvang?

Vijf locaties VVE-peuteropvang zijn begonnen met het traject van coaching en leerkringen. Ook zijn de coaches Passende Kinderopvang en logopedisten gestart met de train-de-trainer. De pilotstuurgroep met afgevaardigden vanuit verschillende organisaties volgden de pilot. De pilot heeft niet kunnen draaien zoals bedoeld, als gevolg van (de gevolgen van) de coronapandemie en personeelstekorten in de kinderopvang. Op een aantal locaties werden ouders nog niet binnengelaten op de locatie, waardoor de samenwerking met ouders bemoeilijkt werd. We hebben besloten om de pilot te verlengen met een nieuwe groep pedagogisch medewerkers en leerkrachten.

Toekomstige ontwikkelingen

- Versterken en borgen van het netwerk Samen voor Taal.
- Stichting PAS zal intern komen tot een versterkte gezamenlijke aanpak die leidt tot een taalrijke omgeving thuis voor peuters en kleuters.
- Verdere implementatie van de aanpak Thuis in Taal.

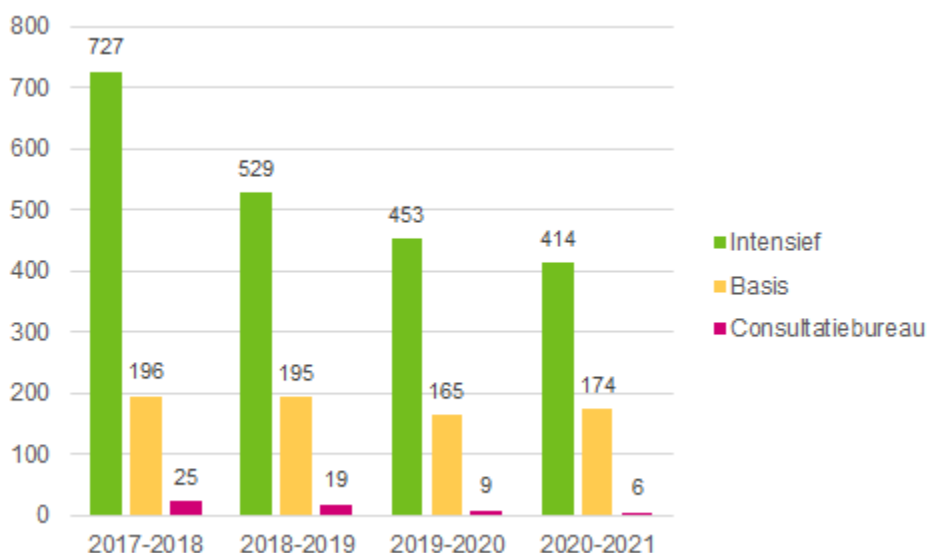
Logopedie

De logopedisten helpen bij het bevorderen van de kansengelijkheid van alle kinderen door vroegsignalering van logopedische problemen. Dit vergroot de kans op een goede start op de basisschool. De logopedisten volgen de kinderen op VVE-peuterlocaties in hun communicatieve ontwikkeling. Daarnaast adviseren en ondersteunen zij ouders, pedagogisch medewerkers en andere betrokkenen. Naar aanleiding van de observaties komen de logopedisten tot een conclusie en advies (bijvoorbeeld een VVE-indicatie, behandeling door een eerstelijns logopedist of specialistische zorg).

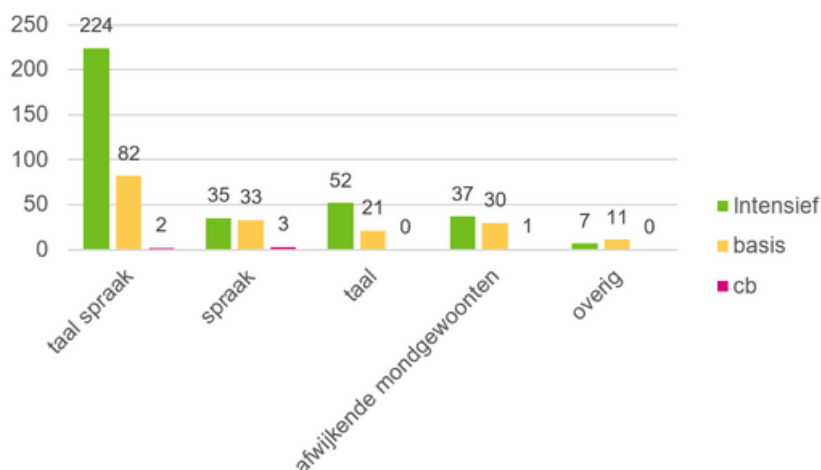
De logopedisten van Stichting PAS observeren kinderen tot vier jaar op de voorschoolse voorzieningen. Zij bezoeken de VVE-intensieflocaties regelmatig; de VVE- basislocaties op aanvraag. Daarnaast observeren zij naar aanleiding van vragen vanuit het consultatiebureau. Incidenteel zien zij oudere kinderen op de basisschool, als hier een specifieke vraag ligt.

Ook in het afgelopen schooljaar hebben we nog te maken gehad met de gevolgen van de coronapandemie. In het schooljaar 2021-2022 was het noodzakelijk om een inhaalslag te maken. Alle kinderen die eerder niet gezien konden worden, zijn alsnog geobserveerd en indien noodzakelijk doorverwezen.

Aantal kinderen geobserveerd op voorschoolse voorzieningen en consultatiebureaus 2017-2021

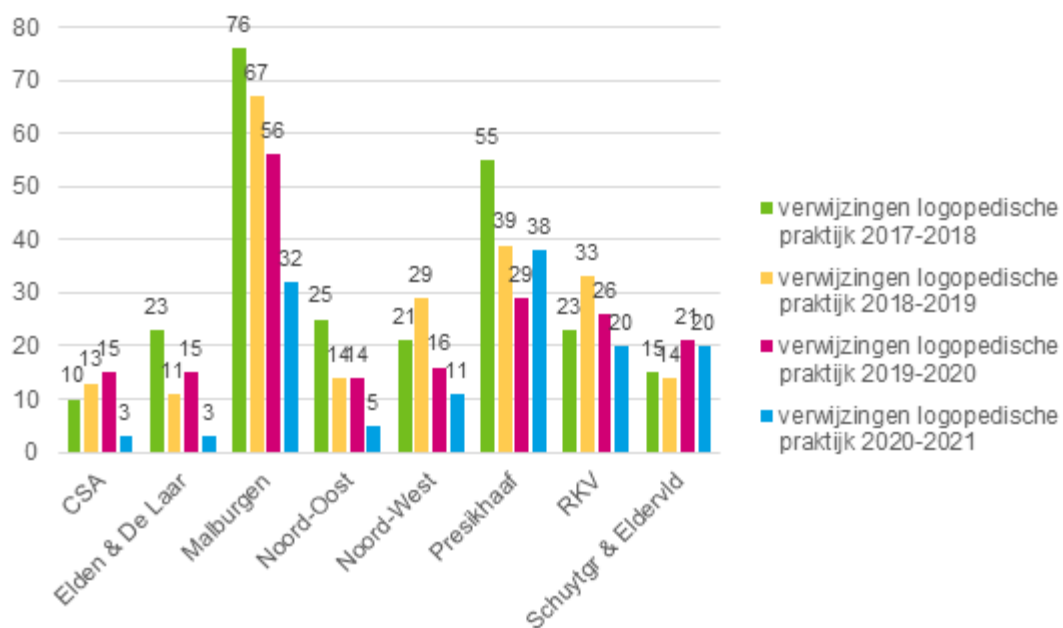
Aantal gesignaleerde logopedische problemen 2020-2021 o.b.v. 717 geobserveerde kinderen

Veel peuters worden verwezen naar een logopediepraktijk. Wat betreft de logopediepraktijken is er een landelijk probleem, de meeste praktijken hebben een (lange) wachttijst. De oorzaak hiervan ligt waarschijnlijk deels aan het feit dat praktijken moeite hebben om hun personeel te behouden.

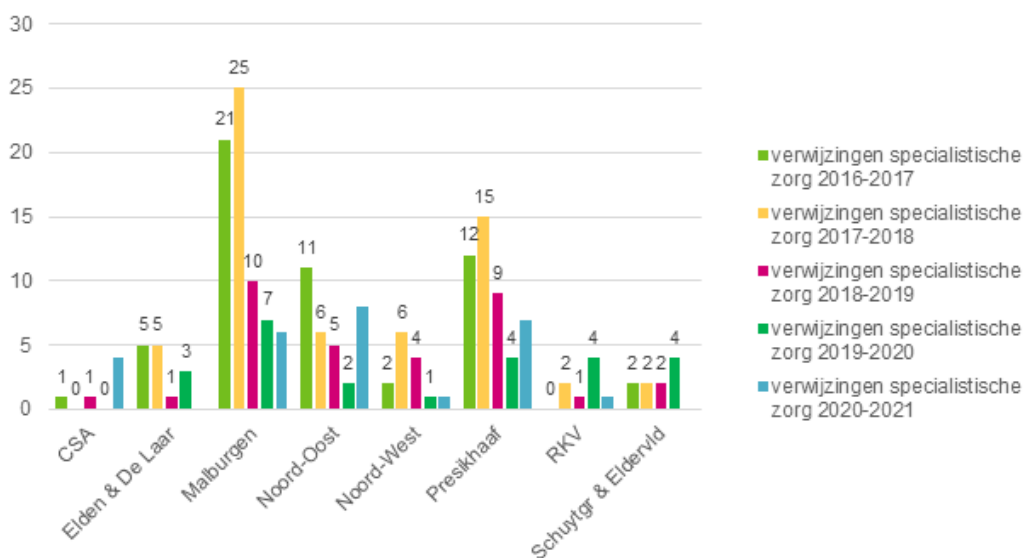
De andere waarschijnlijke oorzaak is de coronapandemie. Kinderen hebben de afgelopen twee jaar geen continu aanbod gekregen op de speelzalen. Daardoor ontstaan achterstanden en zijn er weer meer kinderen die logopedische ondersteuning nodig hebben. Dit geeft weer extra druk op de logopediepraktijken.

Aantal verwijzingen naar logopedische praktijk per deelgebied 2017-2021

Een klein deel van de kinderen krijgt een verwijzing naar specialistische zorg (6%), bijvoorbeeld een advies tot verwijzing naar een audiologisch centrum of een KNO-arts. De aantallen fluctueren, mede doordat consultatiebureaus kinderen steeds vaker zelf verwijzen. Het is ook mogelijk dat er vaker hulp wordt ingeroepen van pedagogisch coaches en ambulante begeleiders, waardoor de kinderen langer op de groep ondersteund kunnen worden.

Aantal verwijzingen naar specialistische zorg per deelgebied 2017-2021

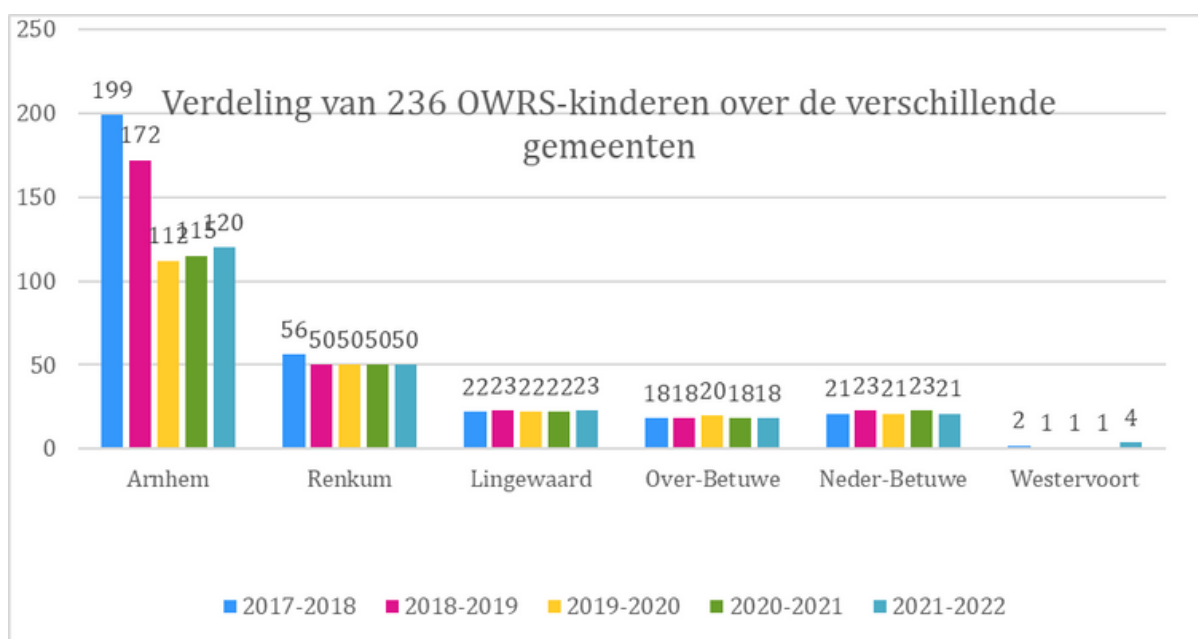
Toekomstige ontwikkelingen

- De logopedisten implementeren de taalkaarten op alle VVE-peuterlocaties, bij het team Passende Kinderopvang en andere belanghebbenden.
- In gesprek met Arnhemse consultatiebureaus over taalkaart, toeleiding VVE en verwijs-strategie.
- Aandacht voor ouderbetrokkenheid en ondersteuning bij een taalarme thuisomgeving.
De logopedisten doen mee in het project Thuis in Taal.
- Ondersteunen van pedagogisch medewerkers bij de inzet van ICT bij taalstimulering.
- Onderdeel zijn van het (ontwikkelen van het) professionaliseringsaanbod.
- Opnieuw opstarten van ouderworkshops op locatie.

Intermediairs OWRS (Onderwijs aan Woonwagen-, Roma- en Sintikinderen)

Het doel van Onderwijs aan Woonwagen-, Roma- en Sintikinderen is de optimalisatie van de schoolloopbaan van Woonwagen-, Roma- en Sintikinderen in Arnhem en regio. Het werkveld bestaat uit voor- en vroegschoolse educatie (VVE), het basisonderwijs en de overgang van het basis- naar het voortgezet onderwijs. In de regio gaat de ondersteuning door tot 23 jaar. De intermediair vanuit Stichting PAS vervult een brugfunctie tussen leerlingen, ouders en school. Daarnaast wordt nadrukkelijk samenwerking gezocht met wijk-, kern- en sociale teams en andere hulpverlenende instanties. De ambitie is om een efficiënte, integrale aanpak te creëren om de gezinnen beter en preventief te kunnen helpen, zodat kinderen kansrijk kunnen opgroeien.

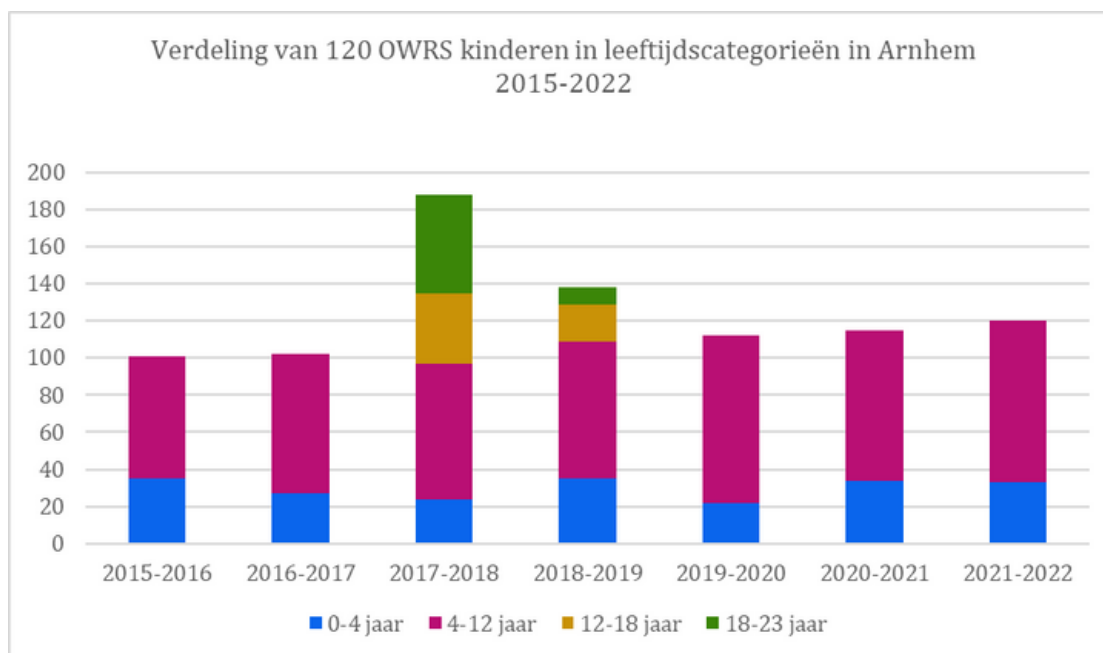
Vanaf januari 2020 is de begeleiding voor de leeftijd 13-23 jaar in de gemeente Arnhem bij Stichting PAS gestopt. De leeftijd past niet meer bij de opdracht van Stichting PAS. Om de doorgaande lijn PO-VO te versterken, werkt de intermediair OWRS sinds 2021 in Arnhem intensief samen met de coaches van Scala, in opdracht van samenwerkingsverband De Verbinding. Afgelopen jaar zijn we gestart om een coach te introduceren bij de groep 8 leerlingen om zo de overgang soepel te laten verlopen.

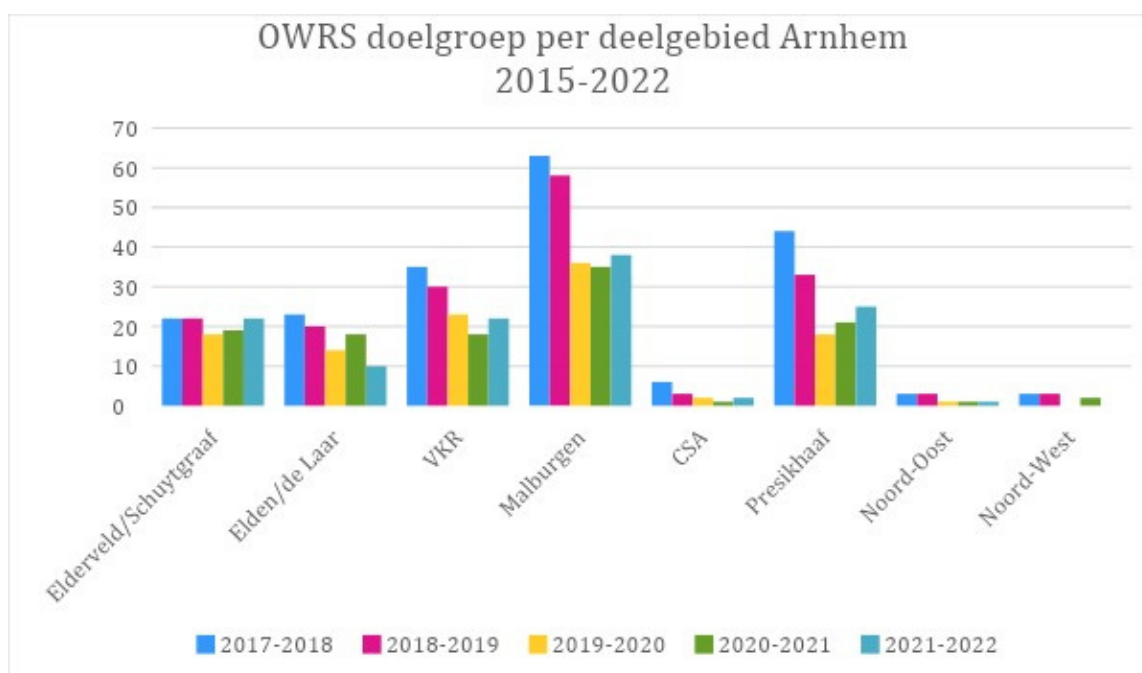
In de Gemeente Arnhem wonen 105 geregistreerde Woonwagen-, Roma- (9) en Sintikinderen (6) tussen de 0 en 13 jaar. Hiervan wonen 46 kinderen in een woonwagen. Deze woonwagens staan verspreid over 14 woonwagenkampjes. De andere 74 kinderen wonen in een huis. De intermediair OWRS onderhoudt contact met beide groepen.

Doelstellingen OWRS

- Alle kinderen gaan naar school of maken gebruik van voorschoolse voorzieningen.
- De overgangen van peuterwerk naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs verlopen soepel.
- Ouders zijn betrokken bij het onderwijsproces.
- Schoolverzuim wordt aangepakt in samenwerking met school en de leerplichtambtenaar.
- Zoveel mogelijk kinderen en ouder(s) doen mee aan de gezinsgerichte projecten.
- Ouders en kinderen worden zoveel mogelijk naar bestaande voorzieningen geleid.
- Expertise delen en voorlichting geven aan andere betrokkenen.
- Samenwerking met partners om multiproblematiek te voorkomen of op te lossen.

In het deelgebied Malburgen wonen de meeste Woonwagen-, Roma- en Sintileerlingen.

Leeftijdsgroep 0-4 jaar (33 kinderen)

- 16 kinderen bezochten het afgelopen schooljaar een voorschoolse voorziening.
- 14 kinderen zijn te jong om een voorschoolse voorziening te bezoeken.
- 3 kinderen bezochten geen voorschoolse voorziening.
- 4 gezinnen hebben deelgenomen aan het project Spel aan Huis van stichting Rijnstad.
- Er hebben geen gezinnen meegedaan met De Voorleesexpress.

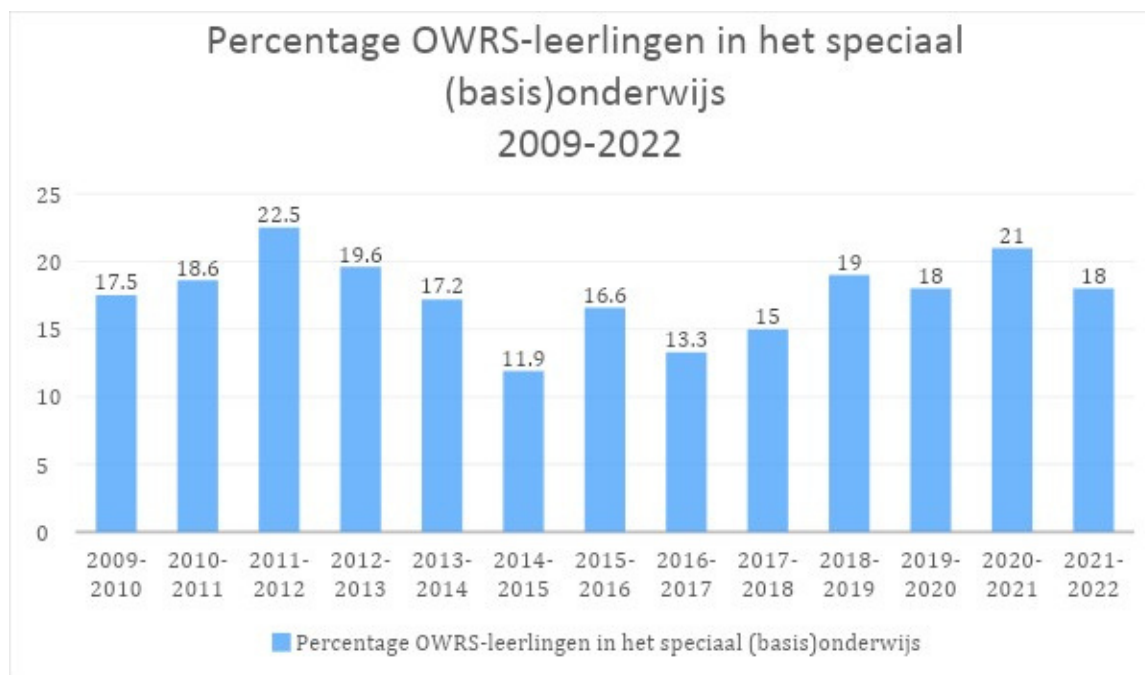
Leeftijdsgroep 4-12 jaar (87 leerlingen)

De intermediair OWRS had regelmatig contact met leerlingen, hun gezinnen en 23 verschillende scholen (18 basisonderwijs en 5 speciaal (basis)onderwijs), waar de OWRS-leerlingen onderwijs volgen. De volgende onderwerpen kwamen onder andere aan de orde: aanmeldingen nieuwe leerlingen, individuele schoolprestaties, gedragsproblemen, doorverwijzing naar speciaal (basis)onderwijs en leerlingenvervoer. De deelname van Roma- en Sintikinderen aan het basisonderwijs blijft extra aandacht vragen. Het (ziekte)verzuim bij deze groep blijft hoog.

- 10 gezinnen hebben deelgenomen aan het programma Samen Leren.
- 5 leerlingen hebben op verzoek, school of thuis, extra ondersteuning gekregen van de intermediair.

Uitstroom naar speciaal (basis)onderwijs

Het percentage OWRS-leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs ligt jaarlijks ver boven het landelijk gemiddelde (5,7%).

Uitstroom naar het voortgezet onderwijs

Vijf leerlingen zaten afgelopen jaar in groep 8. Van hen zijn er vier naar het VMBO-BB/KB en een naar het VMBO-T gegaan.

De gevolgen van de coronapandemie

De gevolgen van de coronapandemie zijn groot voor deze doelgroep. De kansengelijkheid is verder toegenomen. Tijdens de lockdown en het thuisonderwijs zijn de verschillen nog groter geworden. De kwetsbare leerlingen uit sommige gezinnen hebben een extra leerachterstand opgelopen. Dit heeft diverse oorzaken:

- Thuis online leren met behulp van ouders is voor veel kinderen slechts beperkt of niet mogelijk.
- Ouders kunnen hun kinderen vaak niet goed begeleiden, het ontbreekt hen aan vaardigheden.
- Veel leerlingen hebben de nabijheid van een leerkracht nodig.
- Motivatie voor het onderwijs ontbreekt bij ouders en leerlingen.
- Er is veel verzuim, ouders zijn bang voor corona en de kloof met het onderwijs is vergroot.
- Contact tussen ouders en school verloopt moeizaam.
- De sociale interactie met klasgenoten ontbreekt.
- Problematiek in de gezinnen neemt toe; er is minder zicht op deze gezinnen en kinderen.
- De coronapandemie wordt en werd gebruikt als excuus om kinderen thuis te houden.

Daarnaast zien we ook een aantal positieve effecten:

- Ouders hebben meer inzicht gekregen in de leervaardigheden van hun kinderen.
- Ouders hebben meer begrip en waardering voor de leerkrachten gekregen.
- Sommige kinderen kunnen zich beter concentreren thuis.

Het contact tussen de leerkrachten, ouders en leerlingen is van cruciaal belang geweest. Daarnaast is het bieden van maatwerk door de leerkrachten effectief gebleken.

Komend schooljaar gaan we kijken hoe we nog meer maatwerk kunnen bieden. Daarnaast onderzoeken wij met de ouders hoe zij ondersteunend kunnen zijn voor hun kind, in overleg met de betreffende school.

Het ziekteverzuim, wat als signaalverzuim gezien kan worden, blijft een heel belangrijk aandachtspunt. Aanwezigheid van leerlingen is bepalend voor het succes van de schoolloopbaan.

Stichting PAS pleit voor meer aandacht voor de urgentie van dit probleem en een duidelijke ketenaanpak.

Toekomstige ontwikkelingen

- Intermediairs OWRS blijven ook komend jaar investeren in het samenwerken met de wijkteams en andere partners. Vaste contactpersonen, het delen van expertise en het geven van voorlichting moeten gaan helpen om de samenwerking effectiever te maken.
- Intermediairs OWRS zetten zich in om de ouderbetrokkenheid te vergroten.
- Verder verstevigen van de samenwerking met de intermediairs OAB.
- Op een aantal vlakken gaat Stichting PAS samenwerken met partners in Arnhem om de kennis over multiprobleemgezinnen te delen en te bekijken hoe we de kennis over ouderbetrokkenheid bij professionals kunnen vergroten.
- Ziekteverzuim adequaat aanpakken in samenwerking met ouders, school(bestuur), jeugdarts en de leerplichtambtenaar.
- We willen de intergenerationele overdracht bij de Woonwagen-, Roma- en Sintigezinnen onder de aandacht brengen en werken aan een gezamenlijke visie en aanpak. Intermediairs OWRS gaan de samenwerking met coaches van Scala verder uitbouwen.
- We signaleren dat leerlingen thuis komen te zitten vanwege problemen met het leerlingenvervoer. Dit urgente probleem willen we opnieuw onder de aandacht brengen.

Intermediairs SCW (Schoolcontactwerk)

De intermediairs SCW hebben als doel de schoolloopbaan van de doelgroep leerlingen zo optimaal mogelijk te laten verlopen. De intermediairs van Stichting PAS fungeren als brugfunctionaris tussen de school enerzijds en de ouders en leerlingen anderzijds. De intermediair is met andere woorden een belangrijke schakel tussen school en de verschillende doelgroepen. Zeker daar waar taal en/of culturele achtergronden een barrière vormen.

In het verleden werkten de intermediairs vanuit een vaste schoollocatie. Sinds het schooljaar 2021 zijn de intermediairs op vaste momenten op meerdere locaties te vinden. Zowel voor ouders als school hopen we zo de drempels te verlagen om de intermediair in te zetten.

Het werken vanuit de verschillende locaties verloopt op de meeste scholen goed. Al waren er zeker wat opstartproblemen. Het opbouwen van relaties en vertrouwen vraagt tijd, net zoals het afstemmen van taken en verantwoordelijkheden.

Uit de praktijk blijkt dat de problematiek en vraagstukken groot zijn. In 2023 stellen we daarom een nieuwe intermediair aan om het team van intermediairs te versterken.

Terugkerende thema's in de vraagstukken waar de intermediairs mee te maken krijgen zijn:

- De Nederlandse taal vormt nog steeds een barrière bij ouders.
- De wisselingen in de instroom van nieuwkomers en de steeds grotere diversiteit in culturele en sociale achtergrond.
- Wisselingen bij instanties/hulpverleners, waardoor het gevoel kan ontstaan dat iemand van het kastje naar de muur wordt gestuurd.
- Het ontbreekt bij veel ouders aan vaardigheden om hun kinderen te kunnen ondersteunen.
- Verwijzingen naar andere instanties en de oplopende wachttijden bij instanties o.a. door de coronapandemie.
- De instroom van deze leerlingen in het S(B)O en de doorstroom naar het VO.
- Weinig kennis van het Nederlandse onderwijssysteem, vooral bij nieuwkomers.
- Toeleiding VVE.
- Armoede. De vraag naar ondersteuning bij aanvragen van onder andere Stichting Leergeld.

De behoefte aan ondersteuning door intermediairs blijft hoog. In 2021-2022 werden veel gesprekken gevoerd met ouders en instanties, zoals in de gezondheidszorg en sociale wijkteams.

Gesprekken tussen de ouder(s) en de leerkracht van de leerling komen veelvuldig voor. Op jaarbasis gaat het om honderden gesprekken. Het kan dan gaan om het bespreken van algemene zaken, zoals deelname aan een sportclub, bijles en logopedie. Of om bijvoorbeeld rapportbesprekingen en zorggesprekken. Duidelijk is geworden dat armoede een groot vraagstuk is. Ondanks de coronapandemie konden veel gesprekken live doorgaan, wat meer tijd in beslag neemt dan telefonische gesprekken of meetings.

Er is hoog ingezet op bijeenkomsten voor ouders en dat wordt gewaardeerd. De verbinding tussen de intermediairs en de coach nieuwkomers is versterkt daar waar het om nieuwkomers gaat. De coach nieuwkomers komt binnen scholen en daar waar wenselijk wordt er ook een intermediair die zowel de school als de ouder kan ondersteunen ingezet.

In mei 2022 is er op vraag van Stichting PAS een advies uitgebracht door Sanne Endeman: *Versterken educatief partnerschap door de intermediairs OAB (10-05-2022)*.

Uit het rapport komt naar voren dat proactief handelen en inzetten op een integrale aanpak met consultatiebureaus, VVE-locaties, basisscholen en wijkteams effectief is. Een ander belangrijk advies is om preventief te handelen door vroegtijdig contact met ouders en kinderen op te bouwen.

De overgang van het PO naar het VO is een ander belangrijk moment om ouders en kind goed te ondersteunen en te volgen. Vanuit het team intermediairs zetten we zoveel mogelijk in op preventie. Zo is er nadrukkelijk meer aandacht geweest om kinderen toe te leiden naar VVE.

Toekomstige ontwikkelingen

- Inzet van een extra intermediair OAB (onderwijsachterstandenbeleid) algemeen.

Zichtbaarheid zorgt dat ouders ook sneller een beroep doen en durven doen op de intermediair. In het afgelopen jaar waren er veel vragen m.b.t. de overgang PO-VO. We zetten daarom in op een intermediair met specifieke kennis hierover.

- Ontwikkelen en inzetten op gezinsgerichte programma's voor doelgroepouders om ze te ondersteunen en zo de schoolloopbaan van hun kinderen te versterken.

Daarbij wordt nadrukkelijk de verbinding gelegd met de Thuis in Taal-aanpak die in Arnhem gebruikt wordt. Daarnaast loopt er ook een pilot waarbij gewerkt wordt met het ouderprogramma Pageturner (een ouderprogramma waarin gewerkt wordt met digitale prentenboeken).

- Organiseren van activiteiten voor of over de doelgroep op basis van behoefte.

De intermediairs ondersteunen een brede, diverse en steeds wisselende doelgroep. Thema's die breed leven, zijn: hoe zit het Nederlandse onderwijssysteem in elkaar, hoe werkt passend onderwijs en hoe kies ik een vervolgschool? De oudercursus 'Talen in Balans' wordt voortgezet.

- Kennis van interculturele communicatie, onder andere over onderwijs en opvoeding vergroten, voor zowel ouders als leerkrachten.

We zetten daartoe een professionaliseringsaanbod op in overleg met andere partners zoals PassendWijs, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties. In aanvulling op een professionaliseringsaanbod blijft maatwerk naar aanleiding van vragen uit het werkveld of vragen vanuit groepen ouders mogelijk.

- Aandacht voor de vraagstukken over arbeidsmigranten uit bijvoorbeeld Bulgarije en Polen.

In samenwerking met scholen willen we graag specifieke ondersteuning bieden aan de ouders van deze leerlingen.

- Versterken verbinding intermediairs en coach nieuwkomers.

Momenteel werken de intermediairs en de coach nieuwkomers vaak samen rondom een leerling. Door inzet van zowel een extra coach als een intermediair wordt het mogelijk om hier nog meer aandacht aan te besteden. De wens is om ook in de toekomst de logopedisten van Stichting PAS te kunnen inzetten om de ondersteuning rondom de schoolloopbaan van het kind te versterken.

- Verdere versteviging van samenwerking met de intermediairs OWRS.
- Verder inzetten op de toeleiding van peuters naar VVE in samenwerking met ketenpartners.

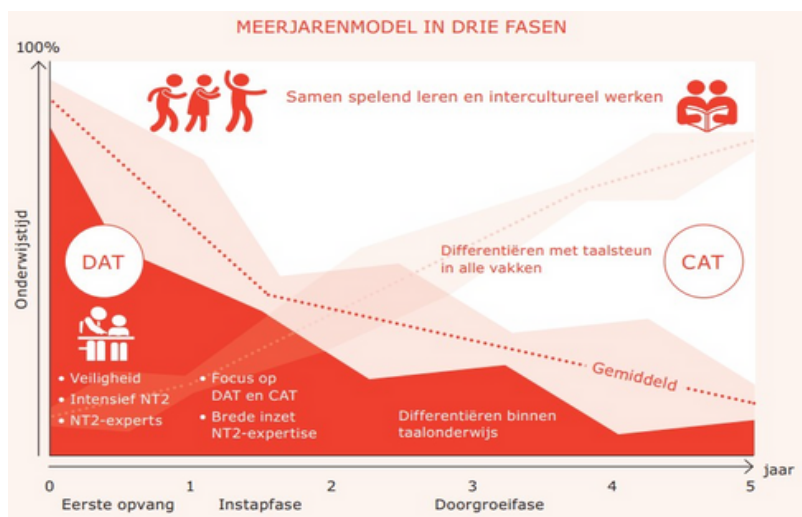
Uit het onderzoek van Sanne Endeman blijkt dat het effectief is om in te zetten op preventief handelen. Niet alle ouders zijn op de hoogte van de mogelijkheden voor hun kind en/of zien de noodzaak voor deelnemen aan VVE. De intermediairs spelen een belangrijke rol in het bereiken en betrekken van ouders hierin.

- Aandachtspunt blijft de doorverwijzing van kinderen met een andere thuistaal naar het SBO, met name ook vanuit de onderinstroom.

Het signaleren van dit knelpunt door de intermediair is en blijft belangrijk om samen met anderen meer grip te krijgen op de oorzaken en oplossingen.

Nieuwkomers

Onder nieuwkomers verstaan we mensen die minder dan vijf jaar in Nederland wonen. Het duurt gemiddeld vijf jaar om een tweede taal te leren en deze zo te beheersen dat het niet meer belemmerend is, in het volgen van onderwijs op het onderwijsniveau dat past bij de mogelijkheden van een leerling (LPTN 2017).

Meerjarenmodel: Ruimte voor nieuwe talenten (LPTN 2017)

Het neveninstroomproject 'Eerste leerjaar Taalklas'

Het neveninstroomproject voor nieuwkomers in Arnhem wordt al meer dan dertig jaar uitgevoerd. Doel van het project is om nieuwkomers gedurende ongeveer een jaar de Nederlandse taal aan te bieden, om daarna in te stromen in het reguliere basisonderwijs. Eerstejaars nieuwkomers van 6 tot en met 12 jaar verblijven in Arnhem een jaar op een eerste opvangschool (neveninstroom) voor het leren van voldoende Nederlandse taal, om daarna te kunnen instromen in het reguliere basisonderwijs. De scholen waar deze leerlingen naartoe gaan, hebben specifieke expertise in huis en kunnen deze leerlingen 'onderdompelen' in de Nederlandse taal. Daarmee wordt de eerste opvang van eerstejaars nieuwkomers in Arnhem centraal geregeld.

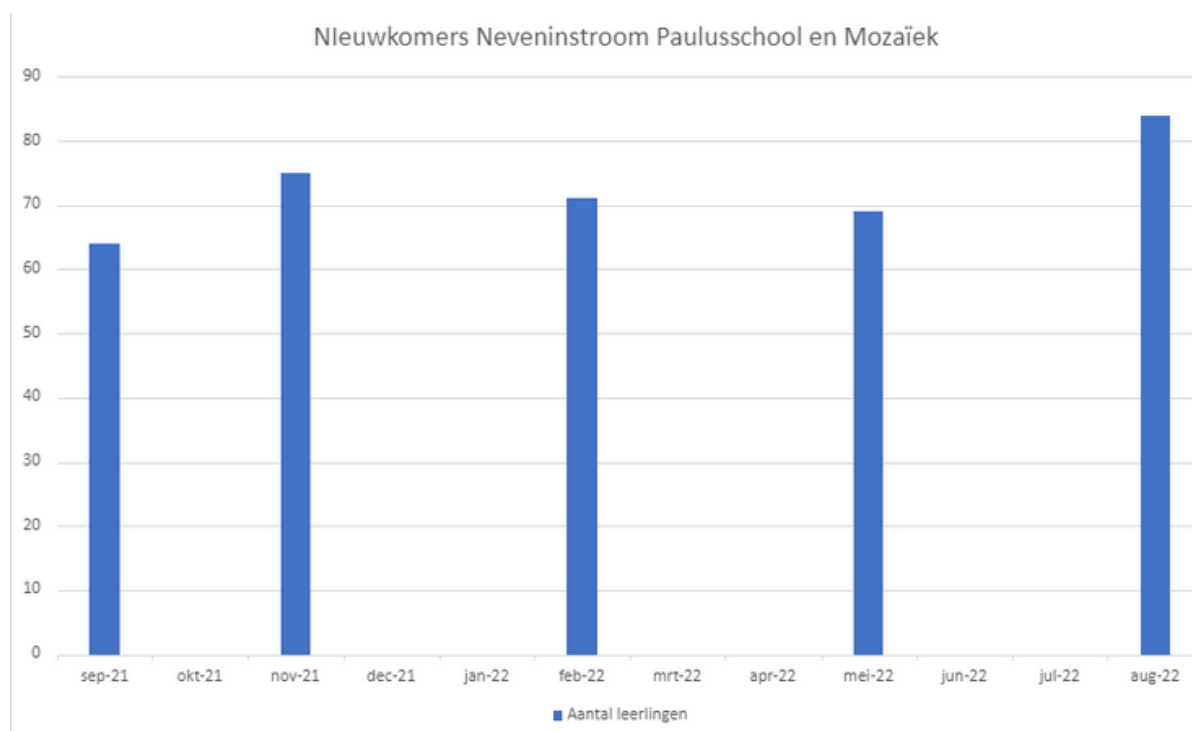
In het schooljaar 2021/2022 zijn er net als voorgaande jaren twee locaties in Arnhem waar nieuwkomers van 6 t/m 12 jaar onderwijs volgen:

- Een locatie in Arnhem-Noord, verbonden aan de Paulusschool.
- Een locatie in Arnhem-Zuid, verbonden aan het Mozaïek.

Kinderen die in een asielzoekerscentrum wonen, krijgen apart les op het asielzoekerscentrum (proces opvang locatie-Vreedenburgh), of op de Hugo de Grootschool (kinderen van het asielzoekerscentrum Elderhoeve). Bij asielzoekerscentrum-kinderen gaat het om alle kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar.

Stichting PAS draagt zorg voor de coördinatie van het neveninstroomproject. Dat betreft de afspraken en het beleid met betrekking tot opvang van nieuwkomers zoals vastgelegd in procedures 'Onderwijs aan Nieuwkomers te Arnhem' en 'Stedelijk beleid ten aanzien van Nieuwkomersonderwijs te Arnhem' (december 2017). Het neveninstroomproject is een stedelijk project, in opdracht van de Gemeente Arnhem.

Jaarlijks stuurt Stichting PAS een informatiebrief en attendeert ze alle scholen op het bestaan van het project en de werkwijze binnen het project. Via de bestaande netwerkbijeenkomsten van de besturen wordt het project verder onder de aandacht gebracht.

Oekraïense school

De oorlog in Oekraïne zorgde naast andere vraagstukken ook voor een grote instroom van leerlingen die recht op onderwijs hebben. Binnen de Gemeente Arnhem is er voor gekozen om de leerlingen centraal op te vangen. Dat betekende dat er op korte termijn zowel een fysieke school als onderwijsaanbod gerealiseerd moest worden. Een stuurgroep waarin ook Stichting PAS deelnam, heeft samen met andere partners deze school opgezet. De expertise van Stichting Pas is met name ingezet op het neerzetten, implementeren en monitoren van goed inhoudelijk aanbod voor de leerlingen in de basisschoolleeftijd. Dit project is een mooi voorbeeld van wat men kan bereiken als je expertise bundelt. Op dit moment biedt Stichting PAS ondersteuning om met name het onderwijsinhoudelijke programma verder vorm te geven en het team van leerkrachten te coachen met betrekking tot NT2 onderwijs.

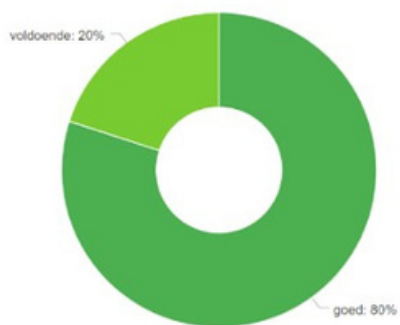
Voor meer informatie zie: <https://www.poraad.nl/kind-onderwijs/leerlingen-uit-oekraïne/in-drie-weeken-naar-een-nieuwe-school-voor-oekraïense>

Nazorg, advies en ondersteuning

Na een jaar nieuwkomersonderwijs stromen de leerlingen door naar een school in de eigen wijk. Er is dan een eerste aanzet gegeven van het Nederlands als tweede taal, maar de ontwikkeling van de tweede taal is nog in volle gang. Het voortgezet tweede taalonderwijs is een taak van de ontvangende basisscholen. Vaak komt het voor dat er een ondersteuningsvraag is, met betrekking tot het verder opvangen van de NT2-leerlingen en het vormgeven van het voortgezet tweede taalonderwijs binnen de reguliere basisschool (zie hiervoor ook de uitkomsten van de enquête procedures en afspraken nieuwkomers in de gemeente Arnhem 2019). Stichting Pas zet op vraag van scholen expertise in. We bieden daarbij zoveel mogelijk maatwerk in de vorm van nazorgtrajecten, adviesgesprekken en workshops die specifiek op de vragen rondom NT2 uit het veld worden afgestemd. Nazorg nieuwkomers zet in op kennisoverdracht en professionalisering van de leerkracht en andere direct betrokkenen. Daarnaast wordt er ook expertise en hulp geboden in de vorm van intermediairs. Zij hebben een brugfunctie tussen de thuissituatie en de school.

Sinds de start van het project Nazorg in 2021 hebben 42 verschillende scholen en VVE -locaties gebruik gemaakt van het aanbod. Dat betrof zowel zorgtrajecten als kortdurende adviesgesprekken of een workshop. Sommige scholen en VVE locaties hebben op meerdere momenten gebruik gemaakt van het aanbod of leidde een workshop tot een vervolgvraag. Het doel van het project om kennis over NT2 binnen de scholen te vergroten vanuit het startpunt de leerkracht en de leerling in de klas, wordt daarbij gehaald.

In hoeverre voldoet het begeleidingstraject/de workshop/het advies aan de verwachtingen?

Hierdoor wordt er binnen schoolteams meer over NT2 gesproken en worden er ook meer vragen gesteld. Dit bewustzijn binnen alle scholen is het startpunt om ook voor deze leerlingen te werken aan gelijke kansen. Niet alle vragen konden direct in de vorm van een traject opgepakt worden. Binnen de visie van Stichting PAS past het om aan zoveel mogelijk vragen uit het veld tegemoet te komen. Daarom hebben we via adviesgesprekken, gericht op NT2 kennis met leerkrachten en directies, observaties en workshops een verkort aanbod aan deze scholen gegeven.

Uit de evaluatie van het nazorgtraject blijkt dat dit zeer gewaardeerd wordt en dat 87% van de respondenten deze vorm van begeleiding zeker wel aanraadt en de overige 13% waarschijnlijk wel aanraadt. Zie voor meer informatie en data evaluatie nazorg [deze link](#).

Zou je deze vorm van de begeleiding/deze workshop/het advies ook aan andere leerkrachten/scholen aanraden?

	Aantal	% van de antwoorden	%
zeker wel	13		87%
waarschijnlijk wel	2		13%
waarschijnlijk niet	0		
zeker niet	0		
weet niet	0		

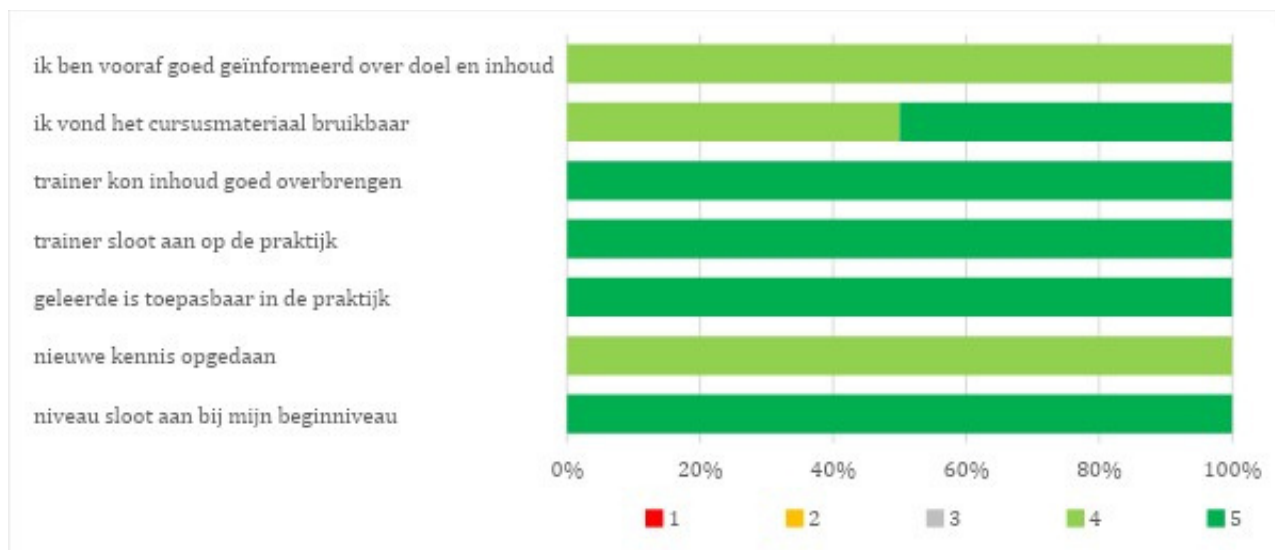
N 15

Trainingsaanbod

De basistraining Nieuwkomers in de groep wordt jaarlijks gegeven binnen vier sessies met ieder een apart onderwerp: woordenschat, interculturele communicatie, trauma en NT2 en klassenorganisatie.

Daarnaast is er een verdiepingscursus met betrekking tot het thema nieuwkomers. De training "Nieuwkomers in de groep: En dan?" is ondertussen 7 keer georganiseerd en wordt hoog gewaardeerd.

In hoeverre zijn onderstaande punten van toepassing (1= helemaal niet van toepassing, 5= helemaal van toepassing)

Toekomstige ontwikkelingen

De ontwikkelingen binnen het nieuwkomersonderwijs zijn moeilijk te voorspellen. Het aantal nieuwkomers is sterk afhankelijk van de gebeurtenissen elders in de wereld. Dat hebben we recentelijk kunnen ervaren door de oorlog tussen Oekraïne en Rusland. Maar ook arbeidsmigratie en de huizenmarkt zijn mede van invloed op de toe- en afname van nieuwkomers in Arnhem en de regio. Dat maakt het moeilijk om goed grip te krijgen op de instroom. Om snel te kunnen inspelen op deze ontwikkelingen, is samenwerking met andere partners van belang. Op deze manier is de kwaliteit van het onderwijs aan nieuwkomers ook beter te waarborgen.

- Inzet op versterking van de regionale aanpak.

In Arnhem kennen we al een deels regionale aanpak. De kinderen uit de regio kunnen in Arnhem naar een van de twee neveninstroom locaties voor de duur van een jaar. Na uitstroom kunnen de scholen van de Gemeente Arnhem en sommige gemeenten uit de regio gebruik maken van het ondersteuningsaanbod van Stichting PAS. Versterken van regionaal organiseren kent grote voordelen op meerdere vlakken. Denk aan het delen en borgen van kwaliteit en expertise, het afstemmen op krimp en groei, goede afstemming over in- en uitstroom, specialistische leerkrachten kunnen opleiden en vasthouden binnen de regio. De gemaakte afspraken kunnen worden vastgelegd tussen de deelnemende gemeenten en andere betrokkenen.

- Uitbreiding aantal uren coach nieuwkomers om beter en sneller tegemoet te komen aan de vragen.

De uitbreiding vindt per 1-1-2023 plaats en is in eerste instantie voor een jaar. Extra uren geeft de kans om ook nog beter inzicht in vraagstukken met betrekking tot nieuwkomers in de kinderopvang en groep 1/2 primair onderwijs te krijgen. Doel is om, voordat kinderen naar groep 3 gaan, de taalachterstanden in de Nederlandse taal weg te werken.

- Vaststellen van de herijking/update procedures 'Onderwijs aan Nieuwkomers te Arnhem' en stedelijk beleid ten aanzien van 'Nieuwkomersonderwijs te Arnhem' (december 2017).

De afgelopen jaren zijn er in overleg met gemeente en scholen afspraken aangepast. Aanpassingen gebeuren op vraag van scholen of Gemeente Arnhem. Ook zijn er wijzigingen in wet- en regelgevingen die aanpassingen vragen.

- Onderzoeken van ontwikkelen/ontwerpen van mogelijkheden om leerlingen te volgen in samenwerking met PassendWijs en om vanuit samenwerking na te gaan hoe nog beter in te zetten op preventie, zodat kinderen een zo kansrijk mogelijke onderwijsloopbaan kunnen volgen.

Vanuit de intermediairs van Stichting PAS en andere professionals zijn er signalen dat er relatief veel kinderen met een andere thuistaal dan Nederlands instromen in buitengewoon onderwijs. Meer inzicht in de oorzaken en mogelijke oplossing vraagt samenwerking met onze ketenpartners.

- Uitbreiding scholingsaanbod gericht op nieuwkomers en meertaligheid in samenwerking met partners.

Vanuit de vragen die Stichting PAS krijgt, blijkt dat er behoefte is aan specifiek aanbod gericht op nieuwkomers in de groepen 1/2 van het basisonderwijs en VVE.

- Uitbreiding van aandacht voor ouderbetrokkenheid bij scholen.

Aandacht voor ouderbetrokkenheid zal met name ook in samenwerking met de intermediairs vormgegeven worden. Daarbij zetten we Thuis in Taal in. (zie onderdeel jaarverslag Educatief partnerschap met ouders).

- Kenniskring verstevigen en borgen

De kenniskring is de afgelopen coronajaren niet van de grond gekomen. Vanuit de opdracht van het bestuur, maar met name ook vanuit de overtuiging dat het belangrijk is om kennis te delen, willen we de kenniskring opnieuw introduceren.

- Samenwerking met logopedisten

We hopen in de toekomst de inzet van logopedisten in het nieuwkomers onderwijs te kunnen realiseren. Daarbij denken we aan bijvoorbeeld het versterken van het klankonderwijs en het vergroten van kennis over meertaligheid en wat dat betekent voor het onderwijs aan deze groep kinderen.

- Verbinding intermediairs

De samenwerking tussen de projectleider nieuwkomers, coach nieuwkomers en de intermediair zal het komende jaar verder versterkt worden. De kennis van de vragen die bij de doelgroepouders leven en de vraagstukken die de intermediairs tegenkomen op de scholen, geven belangrijke input om het aanbod met betrekking tot scholing en ondersteuning in kaart te brengen. Anderzijds zien we dat de vragen die vanuit de scholen bij de projectleider of coach terecht komen, zorgen voor een toeleiding naar de intermediairs om de samenwerking van tussen school en ouders te versterken.

Zomerschool PO-VO

Zomerschool 2022

Stichting PAS organiseerde de Zomerschool dit jaar voor de dertiende keer; in het Olympus College in Arnhem. Een mooie en zinvolle plek, mede omdat een van de doelen van de Zomerschool is om de overgang naar het voortgezet onderwijs te vergemakkelijken.

Stichting PAS staat voor de kwaliteit van de Zomerschool. Leerlingen moeten gedurende drie weken gemotiveerd deelnemen. De ervaring leert dat er (voor en bij de start) afmeldingen komen van gezinnen die last minute besluiten om op vakantie te gaan of omdat leerlingen om andere redenen niet komen of niet de gehele periode kunnen komen. Gebaseerd op deze ervaringen is de organisatie van het onderwijsprogramma dit jaar uitgegaan van 150 leerlingen. Dit aantal hebben we bijgesteld omdat het aantal aanmeldingen achter bleef. We hebben veel tijd moeten steken om de leerlingen toch te kunnen bereiken en te informeren en inspireren om mee te doen aan de Zomerschool.

Stichting PAS is trots dat ze dit jaar weer een kwalitatief sterk en inspirerend lesprogramma voor al deze leerlingen hebben kunnen neerzetten. Er stond een team klaar met leerkrachten en assistenten die heel gemotiveerd waren om het verschil te maken voor leerlingen. We hebben ingezet op het vinden van kwalitatief goede assistenten, omdat we hen bij de uitvoering van de Zomerschool een belangrijke taak wilden geven bij het differentiëren. We hebben er daarom voor gekozen om de assistenten ook te betalen. We zijn erin geslaagd om een sterk en divers team samen te stellen.

Doelen van de Zomerschool

Met de Zomerschool werkt Stichting PAS aan 4 doelen:

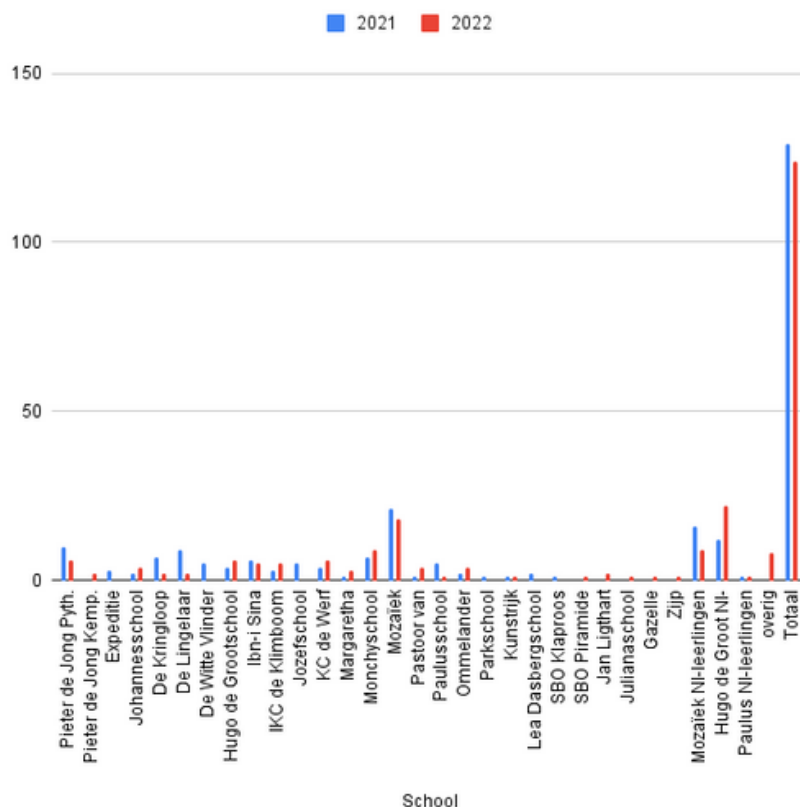
1. Voorkomen van leerverlies, werken aan taalvaardigheid en hiaten op rekengebied;
2. Bevorderen doorgaande lijn PO-VO;
3. Bevorderen sociaal-emotionele ontwikkeling;
4. Vergroten van de leef- en belevingswereld.

Aan de Zomerschool kunnen leerlingen van alle basisscholen van Arnhem meedoen. Dit jaar hebben 125 leerlingen drie hele weken deelgenomen aan de Zomerschool. Het heeft opvallend lang geduurd voordat dit aantal leerlingen daadwerkelijk aangemeld werd. Uit navraag bij scholen bleek dat leerkrachten het idee hadden dat er bij de kinderen en ouders weinig animo was voor de Zomerschool. Andere signalen waren dat ouders niet voldoende op de hoogte waren van het aanbod. Aandachtspunt voor komend jaar is de leerlingwerving. Duidelijk moet zijn wie welke rol heeft bij dit proces, met name de scholen en Stichting PAS zelf.

Opvallend was dat van een aantal scholen waarvan we vorig jaar leerlingen hadden in de Zomerschool dit jaar geen enkele leerling kwam. Dit betrof meestal scholen die geen OAB-doelgroep hebben. De leerlingen zijn waarschijnlijk vorige jaren gekomen als gevolg van (vermeende) corona-achterstanden of doordat zij niet op vakantie konden gaan.

Sommige scholen hebben duidelijk een OAB-doelgroep, maar hebben desondanks weinig of geen leerlingen aangeleverd. Contact met deze scholen leerde dat deze scholen het gevoel hadden alles te hebben gedaan om leerlingen aan te melden, maar dat zij de leerlingen en hun ouders niet konden overtuigen. Andere scholen hebben evenveel of meer leerlingen dan eerdere jaren weten aan te melden.

Aantal leerlingen dat deelnam aan de Zomerschool

Stichting PAS heeft erop aangestuurd dat alle leerlingen die deelnamen, ook de volledige drie weken aanwezig waren. Dit is door alleen leerlingen aan te nemen die de intentie hadden om drie weken te komen en door aan te kondigen dat alleen leerlingen die drie weken geweest zijn, mee mochten op zomerschoolreisje naar pretpark Walibi. Drie weken deelnemen is belangrijk voor de effectiviteit van de Zomerschool.

Nieuwkomers in de Zomerschool

Anders dan afgelopen jaar was de invulling van het Zomerschoolprogramma voor nieuwkomersleerlingen. In voorgaande jaren werden de leerlingen die in de neveninstroomklassen en in de AZC-klassen zitten, apart ingedeeld in groepen. Zij kregen hun eigen ochtendprogramma. Dit jaar hebben we ervoor gekozen om de leerlingen te verdelen over de reguliere groepen. Ondanks de degelijke voorbereiding van de Zomerschool hiervan, bleken de leerkrachten van de nieuwkomers- en AZC-groepen hierover zorgen te hebben. Deze zorgen hebben we vastgelegd en goed in de gaten gehouden.

Conclusie is dat de voorbereidingen van de Zomerschool de zorgen goed ondervangen hebben. Het lukte goed om de leerlingen het gevoel te geven dat zij deel zijn van de groep en niet erbuiten vallen, omdat zij niet alles begrijpen wat er gezegd wordt, doordat zij echt aparte begeleiding krijgen binnen de klassen. Met name door de pre-teaching konden zij ook succeservaringen opdoen in de grote groep. Met extra specialistische begeleiding is er goed gekeken naar wat iedere leerling nodig heeft in de eerste week. Door juist in kleine groepen te werken, kregen zij uiteindelijk veel meer aandacht per leerling.

Ook door de inzet van de moedertaal waar mogelijk, werd er gewerkt aan het uitbreiden van de kenniscontext: het thema 'Ondernemen'. Door onderdeel te zijn van de grote groep, maar ook vaak met een vaste leerkracht in kleinere groepen te werken, voelden de leerlingen zich ondersteund op sociaal-emotioneel vlak. Daarnaast waren er veel verschillende personen waar ze naartoe konden gaan om iets te vertellen of te vragen, zoals jongerencoaches, onderwijsassistenten, leerkrachten, taalmaatjes etc. Door op inhoudelijk niveau in kleine, veilige groepjes te werken, voelden de leerlingen zich op hun gemak om vragen te stellen en te spreken.

Programma van de Zomerschool

Stichting PAS heeft gezorgd voor een breed en intensief programma. De leerlingen die deelnamen aan de Zomerschool, werkten in de ochtenden eerst aan rekenen en daarna aan woordenschat op basis van het thema 'Ondernemen'. De middag was bedoeld als verrijking door het opdoen van ervaringen. Tegelijkertijd kwam de woordenschat van de ochtend weer op een andere manier aan de orde.

Net als afgelopen jaar werd voor de rekenlessen het online programma Studiemeter ingezet. Op basis van informatie vanuit de basisscholen, worden de leerlingen geplaatst in een groep met leerlingen met een vergelijkbaar rekenniveau. Zo worden de kinderen in staat gesteld op adaptieve wijze te werken aan de leerdoelen die voor hen van belang zijn; zowel op papier als digitaal. De meeste nieuwkomersleerlingen hebben dit jaar ook met het programma Studiemeter gewerkt. Voor sommige van hen was dit niet haalbaar; ofwel omdat hun rekenniveau nog te basaal was, ofwel omdat het programma Studiemeter voor hen te talig was. Voor deze leerlingen werd rekenwerk op hun eigen niveau aangeboden. De resultaten laten zien dat alle leerlingen op gebied van rekenen significant vooruit gegaan zijn.

Stichting PAS heeft samen met Stichting CLC Arnhem PO zorggedragen voor het middagprogramma. De leerlingen kregen in de eerste week workshops en konden daarna kiezen in welk 'spoor' zij zich wilden verdiepen.

De sporen waren dit jaar:

- BMX
- Dans
- Fairtrade choco onderneming
- Maken
- Lego mindstorms/programmeren
- Rap
- Musical
- Stop-motion
- Kleding maken

Veel leerlingen die aangemeld zijn voor de Zomerschool, kunnen hulp gebruiken bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Om hen te ondersteunen werkte Stichting PAS met jongerencoaches. De jongerencoaches zijn bekend met het voortgezet onderwijs en zijn verbonden aan Presikhaaf University en AM Support.

Stichting PAS heeft in samenwerking met Rozet veel gedaan om het lezen te stimuleren. Rozet heeft tijdens de voorbereidingsdagen een workshop leesbevordering gegeven aan de leerkrachten en assistenten. Hierbij werd ook aandacht besteed aan informatieve boeken die passen bij het thema 'Ondernemen' en aan inzetten van boeken in andere talen. Twee keer per week kwam de Bibliobus naar de Zomerschool. Elke leerling die nog geen lid was van de bibliotheek kreeg een lidmaatschapspasje. Leerlingen konden in de Bibliobus boeken kiezen en meenemen naar huis. In het lesprogramma van de Zomerschool stond ook dagelijks vrij lezen op het programma.

Stichting PAS hecht veel waarde aan een goede doorgaande lijn, maar wil tegelijkertijd de leerkrachten van groep 7 en 8 niet te veel belasten in een al drukke tijd. Daarom is het overdrachtsformulier dit jaar vooraf kritisch bekeken en korter gemaakt. Dit jaar heeft gelukkig elke leerkracht de overdracht ook daadwerkelijk ingevuld. Gedurende de Zomerschool werkten de leerlingen aan een portfolio in een klapper. Na de Zomerschool heeft Stichting PAS door middel van een e-mail aan de scholen van de Zomerschoolleerlingen als advies gegeven om de leerlingen te vragen naar hun klapper om zo zelf te kunnen zien wat de voortgang van de leerlingen was en ook om interesse te tonen in de leerlingen. Stichting PAS heeft op deze e-mail van geen enkele school een reactie ontvangen.

Om de overstap naar het voortgezet onderwijs te vergemakkelijken, kregen de leerlingen een brugklastraining. Spelenderwijs oefenden zij met lesroosters en volgden ze minilesjes. In de mentorles bespraken ze met elkaar verwachtingen en zorgen over de overstap. Naast de brugklastraining kreeg een aantal geselecteerde leerlingen een korte weerbaarheidstraining. Deze training is tot stand gekomen in samenwerking met Pro Persona Connect.

Voor ouders organiseerde Stichting PAS een bijeenkomst over wat het betekent dat hun kind naar groep 8 of naar het voortgezet onderwijs gaat. Daarbij hebben we ook met ouders besproken hoe zij hun kind hierbij kunnen ondersteunen. De opkomst bij deze bijeenkomst was heel hoog. We moesten van zaal ruilen, omdat de ouders niet pasten in de geplande ruimte.

Aan het eind van de Zomerschool hebben de leerlingen een Zomerschooldiploma ontvangen.

Uit de evaluatie van ouders:

'De Zomerschool was weer fantastisch geregeld. Er werden veel leuke leerzame dingen gedaan, uitstapjes, maar er werd ook aandacht besteed aan daar waar de kinderen moeite mee hebben zoals bijvoorbeeld rekenen of taal. En voorbereiding op de middelbare school. Onze dochter vindt het daarom ook erg jammer dat dit voor haar de laatste keer was. Ga vooral zo door zou ik zeggen.'

'A. heeft het heel erg naar haar zin gehad op de zomerschool. Complimenten voor het team. De lange vakantie is nu omgezet in nuttige tijd met vele leermomenten'

'Met veel plezier is T. iedere dag vertrokken en teruggekomen. Hij heeft genoten van het gevarieerde aanbod. Zijn spelling en rekenen zijn verstevigd en verbeterd.'

'Allereerst willen we jou en je team bedanken voor het organiseren van zo'n geweldig zomerschool kamp voor de super energieke kinderen die nieuwe activiteiten of opdrachten willen hebben om hun energie te gebruiken tijdens hun vakantie.'

'Onze jongste zoon F. ging stipt naar de zomerschool en hij leerde iets nieuws dat zeer waardevol is. Hij had de kans om zich te mengen met andere kinderen van zijn leeftijd. De zomerschool hielp hem ook om een zelfverzekerd kind te zijn.'

Toekomstige ontwikkelingen

Curriculum ontwikkeling:

- Format voor het ontwikkelen van curriculum voor andere thema's.
- Invulling van rekenprogramma voor nieuwkomersleerlingen.

Samenwerken:

- Versterking van samenwerken met ouders.
- Versterking van de doorgaande lijn vanuit de toeleidende scholen.
- Versterking van de samenwerking met het voortgezet onderwijs.
- Versterking van de samenwerking met de Hogeschool Arnhem en Nijmegen Pabo.

Doorgaande lijn PO-VO

Samenwerking partners

Stichting PAS heeft hoge verwachtingen van leerlingen. Vooral voor de doorgaande lijn PO-VO is het van belang om kansrijk te adviseren. Bij de overgang van groep 8 naar de middelbare school moeten leerkrachten en docenten kijken naar de potentie van een leerling wat hij of zij kunnen bereiken. Samen met partners in de stad hebben we daar in 2021-2022 aandacht voor gevraagd. Met Empowering Nisa en Wij zijn Samen Arnhem is er via theaterimprovisatie een video gemaakt en posters met kansarme uitspraken, zoals 'Je moet niet te hoog willen inzetten.' of 'VWO is niks voor jou.' Hierdoor werden onderwijsprofessionals zich (weer) bewust van hoe het niet zou moeten.

Stichting PAS ondersteunde in 2021-2022 initiatieven voor taal- en leesbevordering, zoals het Arnhems Debattoernooi en de Arnhemse Voorleeswedstrijd voor leerlingen van groep 7 en 8. De voorrondes vonden plaats op middelbare scholen. Zo maakten de basisschoolleerlingen al even kennis met het voortgezet onderwijs.

De Weekendschool Leuk Om te Leren is een samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven en richt zich op leerlingen uit groep 7 en 8 en jongeren in de eerste klas van de middelbare school. De intermediairs van Stichting PAS spelen een belangrijke rol bij de werving van leerlingen voor de Weekendschool. Uitgangspunt is LOL: Leuk Om te Leren. De activiteiten zijn gericht op het bezoeken van beroepen in de praktijk en buddy-trajecten. De Weekendschool heeft een eigen jaarverslag waar alle activiteiten uitgebreid worden beschreven.

Monitoring en evaluatie

Zicht op resultaten is een voorwaarde voor goede kwaliteit van het onderwijs. De activiteiten en beleidsafspraken worden binnen de beide programmalijnen van Stichting PAS gemonitord en geëvalueerd. Hiermee zien we of de ingezette hulp en interventies ten behoeve van kansengelijkheid resultaat hebben en doet Stichting PAS aanbevelingen voor de toekomst.

Monitor Kansengelijkheid

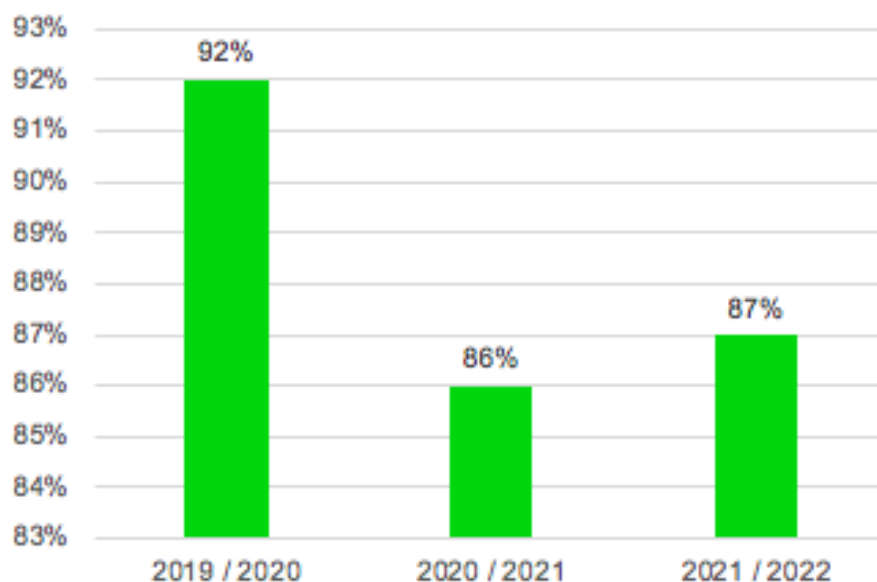
De derde editie van de monitor Kansengelijkheid editie wordt eind 2022 gepubliceerd. In deze derde editie zal in het bijzonder aandacht besteed worden aan effectieve interventies ter bevordering van kansengelijkheid. Zoals gebruikelijk wordt in de monitor een onderscheid gemaakt tussen de twee programmalijnen van Stichting PAS: Vroegsignalering & Educatie (VVE, 0-6 jaar) en Doorontwikkelen & Vergroten perspectief (PO-VO, 4-14+ jaar). De activiteiten en interventies op het gebied van kansengelijkheid worden in beeld gebracht aan de hand van het bereik, de kwaliteit en de opbrengsten.

Vroegsignalering & Educatie (VVE)

Met de Gemeente Arnhem zijn er prestatieafspraken gemaakt ten aanzien van VVE. Het VVE-bereik wordt per kwartaal gemonitord en zowel op gemeentelijk niveau als op wijkniveau in beeld gebracht.

De opbrengsten van VVE worden in beeld gebracht aan de hand van de taal- en rekenontwikkeling van groep drie leerlingen. Ook een aantal andere belangrijke kwaliteitsaspecten van VVE, zoals taalstimulering, wordt gemonitord. Deze ontwikkelingen bespreken we met betrokken stakeholders, zoals gemeente Arnhem en VGGM.

Bereik doelgroepeuters VVE-locaties 2019-2020 t/m 2021-2022

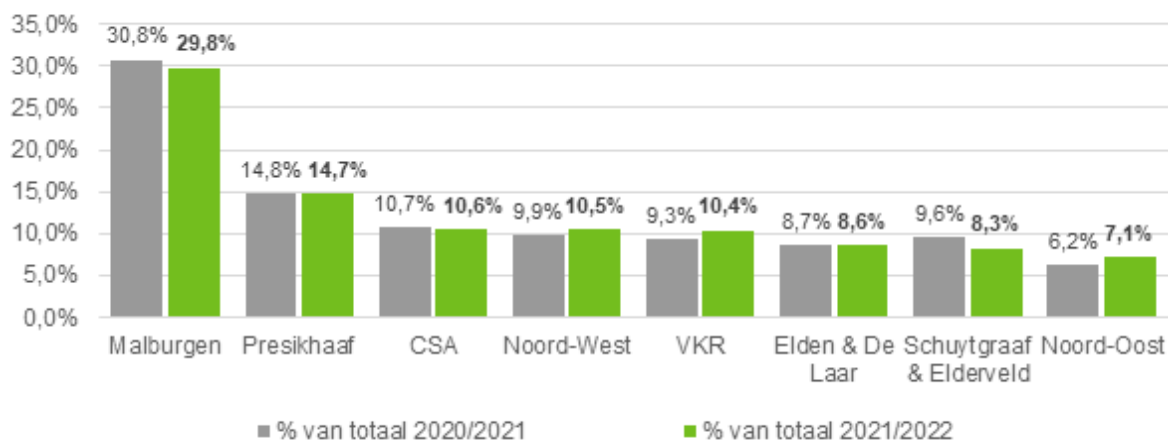

Doorontwikkelen & Vergroten perspectief (PO-VO)

In het onderwijsachterstandenbeleid gaat het om het vergroten van de onderwijskansen van kinderen. Zowel gemeenten als schoolbesturen ontvangen geld om verwachte onderwijsachterstanden weg te werken. Dit wordt besteed aan verschillende interventies, zoals effectieve instructie, kleinere klassen en inzet van onderwijsassistenten. Hoeveel geld zij ontvangen wordt bepaald door een rekenmodel van het CBS, op basis van een combinatie van vijf omgevingsfactoren:

- Het opleidingsniveau van vader en het opleidingsniveau van moeder.
- Het herkomstland van de moeder.
- De verblijfsduur van de moeder in Nederland.
- Het gemiddelde opleidingsniveau van de moeders op school.
- Of ouders in de schuldsanering zitten.

Verdeling onderwijsachterstand naar deelgebied schooljaar 2020-2021 (peildatum: 01-10-2019) en schooljaar 2021-2022 (peildatum: 01-10-2020)

Van scholen die onder het onderwijsachterstandenbeleid vallen monitort Stichting PAS de opbrengsten van de interventies rondom kansengelijkheid. Ook wordt gekeken waar de leerlingen drie jaar na het verlaten van de basisschool terecht zijn gekomen. De monitor Kansengelijkheid is doorontwikkeld aan de hand van de OAB-activiteiten uitgevoerd door Stichting PAS. Denk hierbij aan activiteiten gericht op nieuwkomers en de activiteiten van de intermediairs OAB. Tot slot worden ook de opbrengsten van de zomerschool en de weekendschool in beeld gebracht.

Overige activiteiten

Stichting PAS volgt de ontwikkelingen van het OAB-beleid op de voet en informeert stakeholders, zoals de gemeente, het onderwijs en de voorschoolse organisaties, hier regelmatig over. Verder brengt Stichting PAS specifieke doelgroepen in beeld, zoals nieuwkomers en Woonwagen-, Roma- en Sintikinderen. Op verzoek neemt Stichting PAS enquêtes af. De resultaten worden in overzichtelijke rapportages teruggekoppeld.

Toekomstige ontwikkelingen

- Informatie toegankelijker en overzichtelijker maken aan de hand van wijkoverzichten, een dashboard of samenvattingen, gericht op de gebruiker.
- De bruikbaarheid van de monitor vaker terug laten komen in gesprekken met netwerkpartners.
- De monitor actiever inzetten als (beleids)instrument.
- De Werkplaats Onderwijskansen Arnhem en Nijmegen (WOAN) wordt in 2022-2023 afgerond.
- Naar verwachting worden de opbrengsten hiervan in beeld gebracht in de monitor Kansengelijkheid.
- In 2021-2022 werd een onderzoek uitgevoerd naar de meerwaarde van de intermediairs OAB.
- In 2022-2023 wordt een dergelijk onderzoek uitgevoerd voor de intermediairs OWRS.

Organisatie

Personeelsvertegenwoordiging

In januari 2021 is de Personeelsvertegenwoordiging (PVT) officieel gestart. In maart 2021 is het PVT-reglement vastgesteld. Er zijn vijf bijeenkomsten gehouden. Daarnaast zijn de PVT-leden een aantal keer bij elkaar gekomen om het onderwerp gewijzigde arbeidsvoorwaarden te bespreken, waarvoor de achterban is geraadpleegd. De PVT heeft een jaarverslag 2021 opgesteld.

Meldcode

De medewerkers van Stichting PAS zijn op de hoogte van de meldcode 'Huiselijk geweld en kindermishandeling'. De intermediairs OWRS houden de meldcode onder de aandacht en adviseren indien nodig bij vragen. In 2021-2022 is een aantal keer gebruik gemaakt van de meldcode. Gedurende het nieuwe schooljaar 2022-2023 zal de meldcode opnieuw onder de aandacht worden gebracht, zodat iedereen alert blijft en zich van de meldcode bewust is.